

**Warminsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa
Rolniczego z siedzibą w Olsztynie**

**Program działalności
na rok 2024**

Akceptuję

Zatwierdzam

.....
/dyrektor/

.....
/Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi/

Olsztyn, 2023
www.w-modr.pl
sekretariat@w-modr.pl

Opracowanie	Zespół Specjalistów i Doradców WMODR
Redakcja techniczna	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Kierujący	Damian Godziński – Dyrektor WMODR
Zaopiniowany	Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy WMODR

SPIS TREŚCI

Wstęp

- A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego.
- B. Zakres i metodyka procesu programowania.
- C. Działalność merytoryczna
 - C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.
 - Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
 - Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
 - Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
 - Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.
 - Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie.
 - Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.
 - Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.
 - Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego.
 - Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.
 - Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.
 - Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.
 - Zadanie 12. Szacowanie szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie
 - Zadanie 13. Ocenienia i akceptowanie, planów restrukturyzacji o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne
 - C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego
 - C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)
 - C.4. Zadania finansowane z innych źródeł
- D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem.
- E. Wykaz ważniejszych wydarzeń.
- F. Plan wydawniczy.
- G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej.
- H. Podsumowanie.
- I. Załączniki elektroniczne.

Wstęp

Status prawny

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie (WMODR) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, której zadaniem jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Podstawy funkcjonowania:

1. Ustawa o JDR

WMODR działa w oparciu o ustawę z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2024 r. poz. 76), zwaną dalej ustawą o jdr.

2. Statut

Statut WMODR nadany został zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. (Dziennik Urzędowy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. poz. 33).

3. Regulamin organizacyjny

Regulamin Organizacyjny WMODR zatwierdzony został przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 22.10.2020 r. i wprowadzony zarządzeniem Nr 92/2020 Dyrektora WMODR z dnia 5 listopada 2020 r.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy WMODR została powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W skład Rady wchodzi:

- 1) Agnieszka Borysewicz – przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- 2) Edward Adamczyk – przedstawiciel Sejmiku Województwa Warmińsko–Mazurskiego,
- 3) Sylwia Jaskulska – przedstawiciel Zarządu Województwa Warmińsko–Mazurskiego,
- 4) Romuald Tański – przedstawiciel Warmińsko–Mazurskiej Izby Rolniczej,
- 5) Jerzy Salitra – przedstawiciel Warmińsko–Mazurskiej Izby Rolniczej,
- 6) Maciej Kusior – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”,
- 7) Leszek Sargalski – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”,
- 8) Szymon Sargalski – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”,
- 9) Wiesław Domian – przedstawiciel Warmińsko – Mazurskiego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 10) prof. dr hab. Marek Marks – przedstawiciel Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie,
- 11) prof. dr. hab. Szczepan Figiel – przedstawiciel Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie,
- 12) Andrzej Dzieliński – przedstawiciel szkoły ponadpodstawowej kształcącej na potrzeby rolnictwa.

Podstawa prawna sporządzania Programu Działalności

Program Działalności zawiera działania doradcze według zadań z zakresu doradztwa rolniczego określonych art. 4 ustawy o jdr. Program Działalności powstał w oparciu o art. 8, ust. 1, pkt 1 oraz art. 9, ust. 3, pkt 1 cytowanej ustawy.

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego

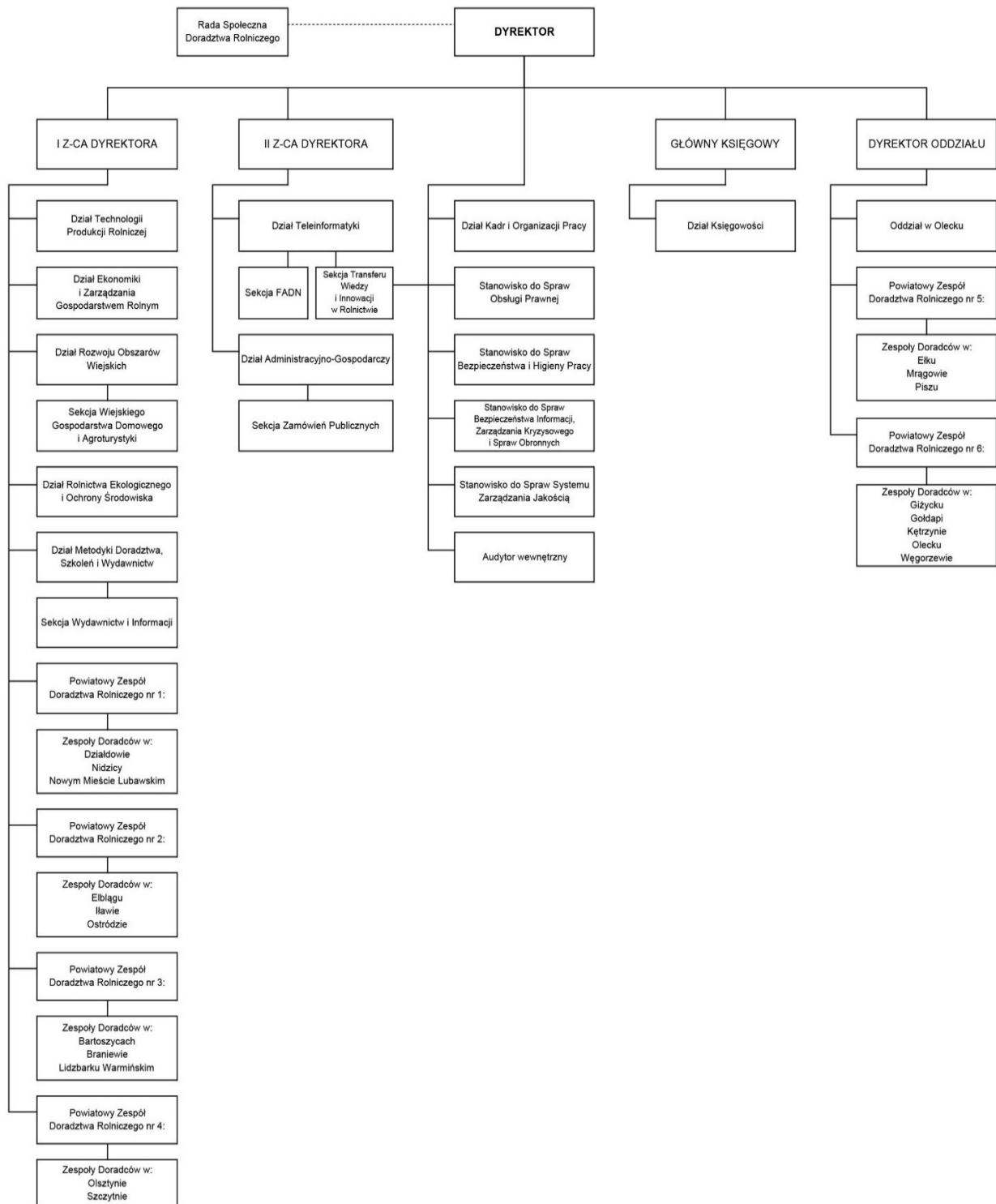
1. Struktura organizacyjna + schemat.

Struktura organizacyjna

Na mocy statutu nadanego zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. poz. 33, WMODR tworzy:

- a. centrala z następującymi komórkami organizacyjnymi:
 - a) Dział Technologii Produkcji Rolniczej,
 - b) Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym,
 - c) Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich,
 - d) Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska,
 - e) Dział Teleinformatyki,
 - f) Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw,
 - g) Dział Administracyjno-Gospodarczy,
 - h) Dział Księgowości,
 - i) Dział Kadr i Organizacji Pracy,
 - j) Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej,
 - k) Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
 - l) Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego Spraw Obronnych,
 - m) Stanowisko do Spraw Systemu Zarządzania Jakością,
 - n) Audytor wewnętrzny,
- b. Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego nr 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Schemat organizacyjny

2. Dane teleadresowe centrali wraz z odnośnikami do mediów społecznościowych

Tab. A. Dane teleadresowe

L.p.	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Adres	telefon	e-mail
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1.	Centrala w Olsztynie	ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	(89) 526 44 39	sekretariat@w-modr.pl
Oddziały				
2.	Oddział w Olecku	Al. Zwycięstwa 10 19-400 Olecko	665 892 066	olecko.sekretariat@w-modr.pl
Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego				
3.	PZDR 1, ZD Działdowo	ul. Polna 6/20 13-200 Działdowo	(23) 696 19 75	pzdr.dzialdowo@w-modr.pl
4.	PZDR 1, ZD Nidzica	ul. Słowackiego 17 13-100 Nidzica	(89) 625 26 50	pzdr.nidzica@w-modr.pl
5.	PZDR 1, ZD Nowe Miasto Lubawskie	ul. Kazimierza Wielkiego 5 13-300 Nowe Miasto Lubawskie	665 690 332	pzdr.nowe.miasto@w-modr.pl
6.	PZDR 2, ZD Elbląg	ul. Nowodworska 10B 82-300 Elbląg	(55) 235 32 36	pzdr.elblag@w-modr.pl
7.	PZDR 2, ZD Iława	ul. Lubawska 3 14-200 Iława	(89) 649 37 73	pzdr.ilawa@w-modr.pl
8.	PZDR 2, ZD Ostróda	Grabin 17 14-106 Szyldak	(89) 646 24 24	pzdr.ostroda@w-modr.pl
9.	PZDR 3, ZD Bartoszyce	ul. Kętrzyńska 45A 11-200 Bartoszyce	(89) 762 22 05	pzdr.bartoszyce@w-modr.pl
10.	PZDR 3, ZD Braniewo	ul. Kościuszki 118 14-500 Braniewo	(55) 243 28 46	pzdr.braniewo@w-modr.pl
11.	PZDR 3, ZD Lidzbark Warmiński	ul. Krasickiego 1/48 11-100 Lidzbark Warmiński	(89) 767 23 10	pzdr.lidzbark@w-modr.pl
12.	PZDR 4, ZD Olsztyn	ul. Niepodległości 4A 11-300 Biskupiec	(89) 715 22 59	pzdr.olsztyn@w-modr.pl
13.	PZDR 4, ZD Szczytno	ul. Narońskiego 2 12-100 Szczytno	(89) 624 30 59	pzdr.szczytno@w-modr.pl
14.	PZDR 5, ZD Ełk	ul. Zamkowa 8 19-300 Ełk	(87) 621 69 67	pzdr.elk@w-modr.pl
15.	PZDR 5, ZD Mrągowo	ul. Bohaterów Warszawy 7A/2 11-700 Mrągowo	(89) 741 24 51	pzdr.mragowo@w-modr.pl
16.	PZDR 5, ZD Pisz	ul. Warszawska 5 12-200 Pisz	(87) 423 20 33	pzdr.pisz@w-modr.pl
17.	PZDR 6, ZD Giżycko	ul. Przemysłowa 2 11-500 Giżycko	(87) 428 51 99	pzdr.gizycko@w-modr.pl
18.	PZDR 6, ZD Gołdap	ul. Wolności 20 19-500 Gołdap	(87) 615 19 57	pzdr.goldap@w-modr.pl
19.	PZDR 6, ZD Kętrzyn	ul. Powstańców Warszawy 1 11-400 Kętrzyn	(89) 751 30 93	pzdr.ketrzyn@w-modr.pl
20.	PZDR 6, ZD Olecko	Al. Zwycięstwa 10 19-400 Olecko	665 910 617	pzdr.olecko@w-modr.pl
21.	PZDR 6, ZD Węgorzewo	Pl. Wolności 1B 11-600 Węgorzewo	(87) 427 12 21	pzdr.wegorzewo@w-modr.pl
Media społecznościowe		link/adres strony www		
1.	Strona www	www.w-modr.pl		
2.	Facebook	www.facebook.com/wmodr.olsztyn		
3.	Kanał/y youtube	www.youtube.com/channel/UCe2B5KYa5ePFgE4PwcGkOjQ		

3. Zasoby ludzkie

Tab. B. Zatrudnienie w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, stan na dzień 31.10.2023 r.

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
1	2	3
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca Dyrektora	2
3.	Dyrektor Oddziału	1
4.	Dział Technologii Produkcji Rolniczej	9
5.	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	2
6.	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	11
7.	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	7
8.	Dział Teleinformatyki	13
9.	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	8
10.	Dział Administracyjno-Gospodarczy	10
11.	Dział Księgowości	7
12.	Dział Kadr i Organizacji Pracy	4
13.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego nr 1, 2, 3, 4, 5, 6	112
14.	Pozostali pracownicy	3
Razem		190

Tab. C. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin*	Liczba pracowników
1	2	3	4
1.	PZDR 1, ZD Działdowo	5	6
2.	PZDR 1, ZD Nidzica	4	4
3.	PZDR 1, ZD Nowe Miasto Lubawskie	4	6
4.	PZDR 2, ZD Elbląg	9	9
5.	PZDR 2, ZD Iława	5	7
6.	PZDR 2, ZD Ostróda	8	8
7.	PZDR 3, ZD Bartoszyce	4	5
8.	PZDR 3, ZD Braniewo	6	6
9.	PZDR 3, ZD Lidzbark Warmiński	4	5
10.	PZDR 4, ZD Olsztyn	12	12
11.	PZDR 4, ZD Szczytno	7	5
12.	PZDR 5, ZD Ełk	4	5
13.	PZDR 5, ZD Mrągowo	4	2
14.	PZDR 5, ZD Pisz	4	3
15.	PZDR 6, ZD Giżycko	5	5
16.	PZDR 6, ZD Gołdap	3	3
17.	PZDR 6, ZD Kętrzyn	5	7
18.	PZDR 6, ZD Olecko	4	4
19.	PZDR 6, ZD Węgorzewo	3	3
20.	Kierownicy PZDR 1, 2, 3, 4, 5, 6	-	7
Razem		100	112

* gminy wiejskie i miejsko-wiejskie

Tab. D. Zatrudnienie wg specjalizacji

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1	2	3
1.	Specjaliści zakładowi, w tym z uprawnieniami:	45
a)	doradcy rolniczego*	34
b)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową	14
c)	do doradzania w zakresie integrowanej produkcji roślin	3
d)	do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin	2
2.	Doradcy terenowi, w tym z uprawnieniami:	146
a)	doradcy rolniczego*	77
b)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową	69
c)	do doradzania w zakresie integrowanej produkcji roślin	0
d)	do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin	26

*należy podać wszystkich doradców rolniczych ze specjalizacją i bez niej

4. Zasoby materialne.

- a. Sale wykładowe:
 - sala konferencyjna 110 miejsc;
 - sala konferencyjna 20 miejsc.
- b. Sale komputerowe – nie dotyczy.
- c. Laboratorium – nie dotyczy.
- d. Pole doświadczalne (gospodarstwa demonstracyjne) – nie dotyczy.
- e. Tereny wystawowe:
 - teren należący do WMODR o powierzchni 9 664 m²
 - teren w Olsztynie przy ul. Jagiellońskiej 91 dzierżawiony od Gminy Olsztyn z przeznaczeniem na organizację targów: obręb nr 10, cz. dz. nr 105/1, 109 i 110 oraz obręb nr 6 cz. dz. 3/5 o łącznej powierzchni 4942 m²
 - teren Ładowiska w Gryźlinach o powierzchni 34800 m² (3,48 ha) dzierżawiony od Spółki Fotowoltaika Gryźliny Sp. z o.o. z przeznaczeniem na organizację targów agroWARMA i wystaw zwierząt.
- f. Hotel – nie dotyczy.
- g. Stołówka/ restauracja/ bar – nie dotyczy.
- h. Ścieżka dydaktyczna – nie dotyczy.
- i. Stacja meteo – 32 stacje meteorologiczne rozmieszczone na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
- j. Pasieka – nie dotyczy.
- k. Budynki i budowle niezbędne do realizacji usług:
 - Działka nr 5 w obrębie nr 6 miasta Olsztyna (księga wieczysta OL10/0052599/7) będąca w użytkowaniu wieczystym do 01.01.2104 r. o powierzchni 0,9664 ha zabudowana budynkami i urządzeniami stanowiącymi własność WMODR:
 - Budynek biurowy (przedwojenny) o powierzchni 738,97 m²;
 - Budynek biurowy o powierzchni 177,28 m²;

- Wiata wystawowa o powierzchni 217,08 m²;
- Wiata wystawowa – altana o powierzchni 65 m²;
- Wiata samochodowa o powierzchni 149,60 m²;
- Wiata dla zwierząt o powierzchni 260,10 m²;
- Oświetlenie terenu, linia wodociągowa, ogrodzenie, nawierzchnia;
- Instalacja fotowoltaiczna przyłączona do sieci energetycznej składająca się z 86 modułów o łącznej powierzchni 104,3 m² i 2 szt. turbin wiatrowych.
- Scena mobilna 6x8 m;
- 2 szt. namioty wystawiennicze 1000 m² z wyposażeniem;
- 1 szt. namiot konferencyjny 450 m² z wyposażeniem;
- 3 szt. trybuny (50 osobowe).

1. Miesięcznik WMODR „Bieżące Informacje”.

5. Certyfikaty i uprawnienia.

Certyfikat System Zarządzania Jakością zgodny z wymaganiami ISO 9001:2015. Zakres certyfikatu: usługi doradcze, szkoleniowe i informacyjne świadczone na rzecz rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości w województwie warmińsko-mazurskim.

6. Wdrożone systemy zarządzania.

System Zarządzania Jakością ISO 9001:2015 ważny do 24.02.2026 r.

7. Elektroniczny system wspomagania pracy doradczej.

Dokumentowanie pracy doradczej osób zatrudnionych w WMODR odbywa się przy pomocy elektronicznego Systemu Planowania i Sprawozdawczości (SPiS), którego utworzenie zostało dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Celem działania SPiS jest udoskonalenie czynności związanych z codzienną pracą doradców oraz specjalistów Centrali i Oddziału w postaci zautomatyzowanych zapisów na etapie planowania i sprawozdawczości. Każdy użytkownik posiada własne konto, na którym elektronicznie planuje zadania roczne, a następnie po ich realizacji, systematycznie dokonuje zapisów sprawozdawczych z pracy doradczej. Ponadto w zakresie funkcjonowania systemu istnieje dostęp do określonych zasobów, adekwatnych do funkcji, jaką pełni dany użytkownik. SPiS jest systemem czytelnym, o jasno rozpisanych zadaniach dla każdego użytkownika z zakresu programu działalności na dany rok.

SPiS składa się z następujących modułów:

- użytkownicy i uprawnienia,
- szablon planu rocznego (umożliwia tworzenie szablonu programu rocznego działalności WMODR),
- planowanie (umożliwia planowanie zadań w ujęciu rocznym, miesięcznym, dziennym przez użytkowników oraz ich podgląd przez bezpośrednich przełożonych),
- rejestr gospodarstw (baza gospodarstw rolnych z ich charakterystyką, na rzecz których świadczone były i są usługi przez pracowników WMODR),
- codzienna realizacja zadań (szczegółowa sprawozdawczość dotycząca wykonania zadań),
- szczegółowa sprawozdawczość dotycząca wybranych zadań WMODR (działania rolno-środowiskowo-klimatyczne, inne działania PROW 2014-2020),
- archiwalne (umożliwia dostęp do danych archiwalnych działań realizowanych przez WMODR),
- słowniki (definiuje dane dla zadań, które następnie wykorzystywane są w aplikacji SPiS),

- raporty (umożliwia w prosty i szybki sposób generowanie raportów rocznych, kwartalnych, miesięcznych, tygodniowych i dziennych planów, sprawozdań, odbiorców usług świadczonych przez WMODR),
- dokumenty do pobrania (daje możliwość zamieszczania dokumentacji służącej usprawnieniu pracy doradczej).

B. Zakres i metodyka procesu programowania

1. Źródła informacji o potrzebach doradczych:

a. Polityka rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich: dokumenty UE, krajowe, regionalne/wojewódzkie.

Fundamentem trwałego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Unii Europejskiej jest Wspólna Polityka Rolna, której celem nadrzędnym jest rozwój gospodarczy, społeczny i ekologiczny. W Polsce w celu wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich przyjęta została Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030, której podstawowym celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju. Przeprowadzona analiza potrzeb polskiego rolnictwa przyczyniła się do powstania dokumentu wykorzystującego możliwości oferowane przez zreformowaną Wspólną Politykę Rolną (WPR) – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027). Dokument ten jest realizowany w ramach 9 celów szczegółowych Wspólnej Polityki Rolnej oraz celu przekrojowego:

1. Wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i ich odporności w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego.
2. Zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjność, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację.
3. Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości.
4. Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także do zrównoważonej produkcji energii.
5. Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze.
6. Przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmocnienie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu.
7. Przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
8. Promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa.
9. Poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, jak też dobrostanu zwierząt.

Cel przekrojowy: Modernizacja sektora poprzez wspieranie i dzielenie się wiedzą, innowacjami i cyfryzacją w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz zachęcanie do ich wykorzystywania.

Dokumenty kluczowe dla rozwoju rolnictwa:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013;

2. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007;
4. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)640) (Europejski Zielony Ład) oraz wynikające z niego strategie: strategia „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego COM(2020)381 oraz unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia COM(2020)380;
5. Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. z 2023 r. poz. 412 i 1530);
6. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2023 r. poz. 2298);
7. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
8. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
9. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030);
10. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO);
11. Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027;
12. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020);
13. Plan dla wsi - ochrona, wsparcie i rozwój polskiego rolnictwa;
14. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.

b. Własne źródła informacji: badania i analiza potrzeb doradczych klientów.

Ważnym elementem wykorzystywanym przy tworzeniu Programu Działalności Ośrodka oraz kształtowaniu oferty kierowanej do rolników i mieszkańców obszarów wiejskich jest baza klientów kluczowych, którą posiada Ośrodek. Rokrocznie WMODR prowadzi analizy potrzeb doradczych klientów kluczowych, na podstawie których doradca spośród szerokiego zbioru tematów, tj. zadań określonych w ustawie o jdr i priorytetów ustalonych dla doradztwa, wyznacza planowane do realizacji konkretne tematy w działalności szkoleniowej i doradczej. Ponadto doradcy terenowi WMODR w celu pozyskiwania dodatkowych informacji o potrzebach rolników i mieszkańców obszarów wiejskich na prowadzonych przez siebie szkoleniach przeprowadzają ankiety ewaluacyjne, w których rolnicy określają obszary zainteresowań, ale również mają możliwość ocenić pracę doradcy. W roku 2023 przeprowadzono badanie ankietowe podczas 73 form szkoleniowych. Ankiety wypełniły 1684 osoby. Najczęściej wskazywane obszary tematyczne będące w zainteresowaniu uczestników szkoleń to: wdrażanie PS WPR 2023-2027, w tym ekoschematy, pomoc w wypełnianiu wniosków o płatności bezpośrednio, innowacyjne rozwiązania technologiczne, ekologia, program azotanowy.

Planowanie zadań WMODR odbywa się oddolnie. Pierwszym krokiem, na podstawie obserwacji pracy na danym terenie, są propozycje tematów szkoleniowych i upowszechnieniowych, przesyłane przez pracowników powiatowych zespołów doradztwa rolniczego. Biorąc pod uwagę fakt codziennej pracy z rolnikiem, w głównej mierze to właśnie doradcy terenowi nakreślają tematykę zadań jakie będą występowały w danym roku. Stąd planowanie odbywa się na trzech poziomach – zaczynając od gminnego, poprzez powiatowy, aż do wojewódzkiego. Aby działania doradcze odpowiadały lokalnym potrzebom na poszczególnych etapach planowania, przeprowadzone zostały konsultacje z wójtami, burmistrzami, przewodniczącymi Rad Gmin, starostami, przewodniczącymi

Rad Powiatowych Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej. Na poziomie województwa organem opiniującym Program Działalności WMODR jest Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego.

W 2023 roku przeprowadzone zostały konsultacje z Departamentem Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na podstawie których zostały określone działania doradcze ujęte w Programie Działalności. W ramach współpracy WMODR i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2024 roku będą realizowane następujące zagadnienia:

- program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników województwa warmińsko-mazurskiego (zadanie to wpisuje się w priorytet działania nr 5c),
- udział w przedsięwzięciach, szkoleniach i konkursach dotyczących przetwórstwa rolno-spożywczego, obszarów wiejskich i rolnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa ekologicznego oraz żywności wysokiej jakości (zadanie to wpisuje się w priorytet działania nr 5),
- udział w konkursie na „*Najładniejsze stoisko dożynkowe Kół Gospodyń Wiejskich*” w ramach Warmińsko-Mazurskich Dożynek Wojewódzkich (zadanie to wpisuje się w priorytet działania nr 5),
- udział w identyfikacji produktów tradycyjnych z terenu województwa o wpis na listę produktów tradycyjnych prowadzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (zadanie to wpisuje się w priorytet działania nr 5b),
- współorganizacje spotkań, konferencji dotyczących certyfikacji produktów w systemach jakości krajowych i unijnych oraz listy produktów tradycyjnych (zadanie to wpisuje się w priorytet działania nr 5a),
- tworzenie i budowanie partnerstw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa (zadanie to wpisuje się w priorytet działania nr 4c),
- działania zmierzające do ograniczenia chorób zwierząt, poprawy rodzimych hodowli zwierząt, odbudowy żyzności gleb oraz adaptacji rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu (zadanie to wpisuje się w priorytet działania nr 2b, 4b).

2. Priorytetowe działania w 2024 (priorytety Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz priorytety regionalne zawarte w strategiach regionalnych).

Oferta doradcza dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich na rok 2024 ma na celu wspomaganie procesu rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Będzie ona skupiona wokół siedmiu priorytetów, tj.:

PRIORYTET 1 Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR z uwzględnieniem warunkowości.;

PRIORYTET 2 Upowszechnienie informacji na temat zdrowia zwierząt, w tym:

- a) zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń (ASF) i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie,
- b) zdrowia zwierząt, w tym na temat chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,
- c) przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności;

PRIORYTET 3 Upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych, wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;

PRIORYTET 4 Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:

- a) ograniczenie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony;
- b) ograniczenie strat składników odżywczych;
- c) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększanie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych);
- d) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie;
- e) stosowanie dobrych praktyk rolniczych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy¹ oraz ustawa Prawo wodne²);

PRIORYTET 5 Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:

- a) na małą skalę, w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie;
- b) zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego;
- c) upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących, w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw, oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią;
- d) zasady produkcji ekologicznej oraz źródeł i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych;
- e) ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka;

PRIORYTET 6 Rozwój rolnictwa społecznego, w tym sieci gospodarstw opiekuńczych;

PRIORYTET 7 Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.

Ponadto priorytet przekrojowy to poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Działania WMODR będą odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych. Jedną ze szczególnych metod pracy doradczej będzie doradztwo grupowe, zespoły tematyczne, a także działania na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

3. Etapy przygotowania programu działalności.

- KROK 1 analiza ankiet ewaluacyjnych szkoleń przeprowadzonych w roku poprzednim, w których rolnicy określają obszary zainteresowań oraz zakres wsparcia jakiego oczekują ze strony WMODR, wykorzystanie bezpośrednich kontaktów doradca – rolnik, pozyskanie informacji o potrzebach rolników i innych odbiorców usług ośrodka w bezpośrednim kontakcie z wójtami, burmistrzami, przewodniczącymi Rad Gmin, starostami, przewodniczącymi Rad Powiatowych Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej;
- KROK 2 opracowanie koncepcji planowania, w tym: omówienie priorytetów, określenie przez specjalistów katalogu szczegółowej tematyki działań doradczych na podstawie oddolnych oczekiwań rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, określenie założeń metodycznych;
- KROK 3 zatwierdzenie koncepcji w formie zarządzenia Dyrektora;
- KROK 4 opracowanie szablonu Programu Działalności w elektronicznym Systemie Planowania i Sprawozdawczości;
- KROK 5 narada warsztatowa z kierownikami WMODR;
- KROK 6 opracowanie planów gminnych i powiatowych przez pracowników ZD, z udziałem specjalistów z WMODR;
- KROK 7 konsultacje z udziałem samorządu terytorialnego i rolniczego;
- KROK 8 opracowanie planów specjalistów, działów/sekcji;
- KROK 9 opracowanie Programu Działalności;
- KROK 10 zaopiniowanie Programu Działalności przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego;
- KROK 11 złożenie Programu Działalności do zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

C. Działalność merytoryczna

WMODR prowadzi działalność w oparciu o zadania z zakresu doradztwa rolniczego określone w art. 4 ustawy o jdr. Podstawowym dokumentem określającym działania z zakresu doradztwa rolniczego na dany rok jest roczny Program Działalności.

WMODR będzie realizował działania szkoleniowe, doradcze i upowszechnieniowe w zakresie innowacji technicznych i technologicznych produkcji rolniczej, rolnictwa ekologicznego, rozwoju obszarów wiejskich. Podstawowym zadaniem WMODR jest doradztwo technologiczne, które promuje wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w technologiach uprawowych, w żywieniu i chowie zwierząt, technice rolniczej, przetwórstwie i sprzedaży detalicznej w gospodarstwie. Ponadto WMODR propaguje zasady prawidłowej gospodarki nawozowej oraz upowszechnia informacji na temat odnawialnych źródeł energii. Podejmuje również działania na rzecz ekologii i ochrony środowiska oraz dba o zachowanie dziedzictwa architektonicznego i kulturowego wsi.

Głównym celem prowadzenia doradztwa rolniczego jest poprawa poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Cel ten realizowany będzie poprzez:

- **zadania nieodpłatne**, określone w art. 4 ust. 2 ustawy o jdr, skupiające się na upowszechnianiu wiedzy rolniczej – organizacji szkoleń, konferencji, szkoleń wyjazdowych, doradztwie indywidualnym, doradztwie grupowym, działalności informacyjnej, udziale w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalaniu wysokości odszkodowania za te szkody oraz ocenie i akceptacji planów restrukturyzacji;

- **zadania odpłatne**, określone w art. 4 ust. 4 cytowanej ustawy, polegające na sporządzaniu opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych, a także wypełnianiu dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych;
- **projekty i zadania zlecone**;
- **operacje realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)** służące budowaniu partnerskiej współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i podmiotami sfery badawczej, doradczej i produkcyjnej, obejmującej producentów surowców i rolników oraz sferę przetwórstwa, a także operatorów rynku w celu wdrażania innowacyjnych rozwiązań dla rolnictwa. W ramach tych działań łączy się praktykę z nauką poprzez wspieranie tworzenia i prac grup operacyjnych na rzecz innowacji w rolnictwie.

C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Działania doradcze w roku 2024 będą skupione wokół siedmiu priorytetów i realizowane poprzez następujące działania doradcze:

PRIORYTET 1 Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR z uwzględnieniem warunkowości.

Celem priorytetu będzie upowszechnianie informacji w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, obszarów wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem PS WPR 2023-2027, który obejmuje zarówno instrumenty I filara WPR, tj. płatności bezpośrednie oraz działania sektorowe w zakresie rynków rolnych, jak i II filara, czyli wsparcie rozwoju obszarów wiejskich. Głównym celem wdrażania PS WPR 2023-2027 będzie zwiększenie rentowności i dochodów gospodarstw rolnych zapewniające długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe oraz skuteczna realizacja polityki w zakresie ochrony środowiska w tym różnorodności biologicznej oraz klimatu, a także wzmacnianie struktury społeczno-ekonomicznej obszarów wiejskich.

Metody pracy: szkolenia, konferencje, porady indywidualne, informacje, broszury, ulotki, informacje na stronie www., artykuł w miesięczniku ODR, konkursy.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Filar I: warunkowość, płatności bezpośrednie, ekoschematy, dopłaty do produkcji – 99 szkoleń dla 2 487 uczestników*
- *Filar II: bieżące informacje w ramach interwencji premiowych oraz poprawiających dochodowość (konkurencyjność gospodarstw rolnych), w tym krótkie łańcuchy dostaw (KŁŻ) w ramach PS WPR 2023-2027 – 58 szkoleń dla 1 460 uczestników*
- *Filar II: wspieranie rozwoju obszarów wiejskich poprzez interwencję LEADER (Lokalne Grupy Działania - LGD) w ramach PS WPR 2023-2027 – 6 szkoleń dla 360 uczestników*

konferencje:

- *Doświadczenia i wnioski wynikające z wdrażania I i II filara w ramach Planu Strategicznego dla WPR 2023-2027 – 70 uczestników*
- *Praktyki rolno-środowiskowo-klimatyczne kluczem do osiągnięcia neutralności klimatycznej – 60 uczestników*
- *Zasady warunkowości obowiązkiem rolnika – 100 uczestników*

łącznie liczba uczestników zaplanowanych form – 4 537

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Płatności bezpośrednie – 10 458*
- *PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027 – 4 326*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych form – 14 784

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Płatności bezpośrednie – 2 508*
- *PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027 – 690*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 3 198

broszury/ulotki:

- *Dostosowanie gospodarstwa do zasad warunkowości obowiązkiem rolnika*
- *Doświadczenia, wnioski i zalecenia wynikające z wdrażania praktyk rolnictwa węglowego*
- *Ekoschematy – praktyki do spełnienia*
- *Interwencje leśno-zadrzewieniowe PS WPR 2023-2027*
- *Wpływ wdrażanych norm i wymogów warunkowości na wysokość płatności bezpośrednich*

informacje na stronie www.:

- *Filar I: warunkowość, płatności bezpośrednie, ekoschematy, dopłaty do produkcji – 21*
- *PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027 – 27*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Filar I: warunkowość, płatności bezpośrednie, ekoschematy, dopłaty do produkcji – 5*
- *PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027 – 11*

Działalność promocyjna:

konkursy:

- *Farmer Roku – 1 konkurs dla 13 uczestników*
- *Sposób na sukces – 1 konkurs dla 9 uczestników*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 22

PRIORYTET 2 Upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym:

- a) zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń (ASF) i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie,
- b) zdrowia zwierząt, w tym na temat chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,
- c) przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności.

a) Zagrożenie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych wynika przede wszystkim ze zwiększenia koncentracji i intensyfikacji produkcji. Inwazyjność niektórych chorób jest na tyle wysoka, że pomimo stosowania zootechnicznych, jak i weterynaryjnych zasad higieny, patogeny chorobotwórcze przedostają się do stref produkcyjnych przyczyniając się do obniżenia statusu zdrowotnego utrzymywanych zwierząt gospodarskich. Obecnie, ze względu na zjadliwość i trudności w zwalczaniu jako najważniejsze zagrożenia podaje się ASF i grypę ptaków. Obie te choroby powodują upadki w stadach świń lub drobiu i są zaliczane do chorób zwalczanych z urzędu. Metody pracy: szkolenia, porady indywidualne, informacje, informacje na stronie www.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym świń, ze szczególnym uwzględnieniem Afrykańskiego Pomoru Świń – 4 szkolenia dla 100 uczestników*
- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu – 3 szkolenia dla 75 uczestników*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 175

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Przeciwdziałanie występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych świń, ze szczególnym uwzględnieniem ASF – 223*
- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu (grypa ptaków) – 150*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych form – 373

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Przeciwdziałanie występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych świń, ze szczególnym uwzględnieniem ASF – 83*
- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu (grypa ptaków) – 42*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 125

informacje na stronę www.:

- *Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym – 2*

b) Choroby odzwierzęce (antropozoonozy), są to choroby wynikające z kontaktu człowieka ze środowiskiem zwierząt. Charakter tych chorób i kryteria klasyfikacji zoonoz nie są jednoznaczne a ich główny podział przedstawia się wg czynnika przyczynowego: bakteryjne, wirusowe, grzybicze, pasożytnicze (inwazyjne). Choroby odzwierzęce w Polsce stanowią ok. 20% ogólnej liczby zachorowań na choroby zakaźne i dotyczą ok. 35-40% społeczności żyjącej na wsi. Wiele z tych chorób stają się chorobami zawodowymi i dotyczy ludzi zatrudnionych w rolnictwie, przetwórstwie, hodowli i weterynarii.

Gospodarstwo rolne jest pierwszym ogniwem w łańcuchu żywnościowym i to właśnie na nim spoczywa olbrzymia odpowiedzialność za wyprodukowanie i wprowadzenie do obrotu bezpiecznej żywności lub surowca do jej produkcji. Zdrowotność stada jest jednym z głównych czynników kształtujących dobrostan zwierząt. Zagrożenie zoonozami (np. listerioza, brucelloza, gruźlica, grypa ptaków, zakażenie SARS-CoV-2, salmonelloza, wścieklizna), występuje przy utrzymywaniu różnych gatunków zwierząt, zarówno gospodarskich jak i towarzyszących. W związku z powyższym niedopuszczalne jest aby na rynek dostarczone zostały produkty, bez zachowanego okresu karencji, lub co do których istnieje ryzyko występowania czynników epizootycznych, szczególnie tych które przyczyniają się do występowania chorób odzwierzęcych u ludzi.

Metody pracy: szkolenia, konferencje, ulotki.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *System utrzymania i użytkowania bydła mlecznego - żywienie, rozród, dobrostan oraz zdrowie zwierząt (z uwzględnieniem antybiotykooporności u zwierząt, zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi oraz zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt) – 11 szkoleń dla 277 uczestników*

konferencje:

- *Aktualne problemy w stadach bydła mięsnego – 80 uczestników*
 - *Kluczowe problemy w zdrowiu i produkcji bydła mlecznego – 80 uczestników*
- łącznie liczba uczestników zaplanowanych form – 437

Działalność informacyjna:

ulotki:

- *Rola makro i mikroelementów w żywieniu bydła mlecznego*
 - *Jak zacząć chów i hodowlę bydła mięsnego?*
 - *Jak bezpiecznie pracować z bydłem mlecznym?*
 - *Żywienie pastwiskowe bydła mięsnego*
- c) Zagrożenie zjawiskiem antybiotykooporności należy przede wszystkim rozpatrywać jako wynik niewłaściwych praktyk produkcyjnych. Antybiotykooporność w produkcji zwierzęcej jest nie tylko istotnym zjawiskiem obniżającym ich zdrowotność i produktywność, ale także z punktu widzenia producentów rolnych obniżającym końcowy wynik ekonomiczny. Głównym celem tego priorytetu będzie informowanie rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich o zagrożeniach związanych z niewłaściwymi praktykami mogącymi wpływać na wzrost antybiotykooporności wśród zwierząt. Od 2024 r. jednym z obowiązków wynikających z PS WPR 2023-2027 ciążącym na wszystkich beneficjentach realizujących interwencję Ekoschemat – Dobrostan zwierząt jest konieczność odbycia szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków. W związku z powyższym ww. szkolenie udostępnione będzie na stronie internetowej Ośrodka na platformie moodle.
- Metody pracy: szkolenia, porady indywidualne, informacje.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Nowoczesne systemy utrzymania świń – żywienie, rozród, higiena i profilaktyka zootechniczna dobrostan zwierząt (z uwzględnieniem antybiotykooporności u zwierząt, zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi oraz zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt) – 4 szkolenia 100 uczestników*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Upowszechnianie wiedzy na temat przeciwdziałania antybiotykooporności u zwierząt – 211*

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Upowszechnianie wiedzy na temat przeciwdziałania antybiotykooporności u zwierząt – 46*

PRIORYTET 3 Upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych, wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Obowiązkiem posiadacza zwierząt wynikającym z zapisów ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt jest prawidłowe oznakowanie posiadanego bydła, owiec, kóz, świń, jeleniowatych, wielbłądowatych i koniowatych. Celem priorytetu będzie przekazanie rolnikom informacji na temat zasad funkcjonowania ujednoliconego systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt, przygotowanego w celu lepszego zabezpieczenia przed przenoszeniem chorób zakaźnych zwierząt oraz ochronie zdrowia zwierząt, który jest wsparciem w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności zgodnie z wymogami

Unii Europejskiej a przez to uzyskanie pełnego dostępu do rynku produktów pochodzenia zwierzęcego innych państw członkowskich UE.

Metody pracy: szkolenia, porady indywidualne, informacje.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *System utrzymania i użytkowania bydła mięsnego – żywienie, rozród, dobrostan oraz zdrowie zwierząt (z uwzględnieniem antybiotykooporności u zwierząt, zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi oraz zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt) – 12 szkoleń dla 303 uczestników*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt – 476*

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt – 129*

PRIORYTET 4 Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu) w tym:

- a) ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony,
 - b) ograniczanie strat składników odżywczych,
 - c) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększenie retencji wodnej i działalności lokalnych partnerstw wodnych),
 - d) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie,
 - e) stosowanie dobrych praktyk rolniczych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy oraz ustawa Prawo wodne).
- a) Celem priorytetu będzie upowszechnianie wiedzy na temat ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony. Realizacja priorytetu zakłada przede wszystkim upowszechnianie informacji o minimalizacji niebezpieczeństw i zagrożeń dla zdrowia i środowiska naturalnego, które wynikają ze stosowania pestycydów, ograniczeniu stosowania szkodliwych substancji czynnych przez ich zastąpienie metodami biologicznymi, wzrost świadomości producentów rolnych i promowanie stosowania Dobrej Praktyki Rolniczej i Dobrej Praktyki Ochrony Roślin.
Metody pracy: szkolenia, konferencje, porady indywidualne, informacje, broszura, ulotki, informacje na stronę www., artykuły w miesięczniku ODR, demonstracje.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Zasady integrowanej produkcji z uwzględnieniem biologicznych metod oraz nowych technik w ochronie roślin – 8 szkoleń dla 203 uczestników*
- *Zasady integrowanej ochrony z uwzględnieniem biologicznych metod oraz nowych technik w ochronie roślin – 2 szkolenia dla 50 uczestników*

konferencje:

- *Nowoczesne rozwiązania technologiczne w produkcji roślinnej – 80 uczestników*
- *Rośliny bobowate – cenny element bioróżnorodności – 80 uczestników*
- *Uprawa roślin zbożowych w warunkach zmian klimatycznych – 80 uczestników*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 493

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Zasady integrowanej produkcji – 116*
- *Zasady integrowanej ochrony roślin – 122*
- *Biologiczne metody ochrony roślin – 64*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych form – 302

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Zasady integrowanej produkcji – 55*
- *Zasady integrowanej ochrony roślin – 33*
- *Biologiczne metody ochrony roślin – 32*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 120

broszura/ulotki:

- *Lista odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego*
- *Odmiany soi, które sprawdzą się na polach na Warmii i Mazurach*
- *Uprawa grochu*
- *Wybór biologicznych środków ochrony roślin*
- *Rośliny bobowate – cenny element bioróżnorodności*

informacje na stronę www.:

- *Zasady integrowanej produkcji – 1*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Zasady integrowanej produkcji – 1*

Działalność upowszechnieniowa:

demonstracje:

- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenicy ozimej – 15 demonstracji*
- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenżyta ozimego – 14 demonstracji*
- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze żyta ozimego – 9 demonstracji*
- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenicy jarej – 11 demonstracji*
- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze jęczmienia jarego – 9 demonstracji*
- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze kukurydzy – 10 demonstracji*
- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze roślin oleistych – 4 demonstracje*
- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze ziemniaka – 4 demonstracje*
- *Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze roślin bobowatych – 2 demonstracje*

- *Biologiczna ochrona roślin rolniczych i ogrodniczych – 1 demonstracja*
- *Zastosowanie probiotechnologii w produkcji rolnej – 10 demonstracji*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 89

- b) Celem priorytetu będzie upowszechnianie wiedzy na temat ograniczenia strat składników odżywczych oraz dobrych praktyk mających na celu zminimalizowanie strat składników odżywczych m.in. poprzez stosowanie nawozów dostosowanych do potrzeb poszczególnych upraw i zasobności glebowej, prawidłowe zmianowanie roślin, utrzymanie w okresie jesienno-zimowym okrywy roślinnej na gruntach oraz unikania systematycznego wykonywania głębokiej orki.
Metody pracy: szkolenia, ulotka.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin, w tym metody ograniczenia strat składników pokarmowych – 13 szkoleń dla 325 uczestników*

ulotka:

- *Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin, w tym metody ograniczenia strat składników pokarmowych*

- c) Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie jest to działalność, która ma na celu zmniejszenie zużycia wody w rolnictwie, przy jednoczesnym zachowaniu lub zwiększeniu produkcji rolnej. Celem priorytetu będzie podnoszenie wiedzy z zakresu zasad prawa wodnego tj. zgód wodnoprawnych oraz wymagań dotyczących racjonalnej gospodarki wodnej na terenach wiejskich. Priorytet realizowany będzie również poprzez działalność lokalnych partnerstw wodnych, która polega na współpracy rolników, samorządów i innych podmiotów zainteresowanych ochroną zasobów wodnych.
Metody pracy: szkolenia, porady indywidualne, informacje, informacje na stronę www., artykuły w miesięczniku ODR, pokazy.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym działalność LPW – 19 szkoleń dla 475 uczestników*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami – 66*

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami – 12*

informacje na stronę www.:

- *Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami – 1*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami – 1*

Działalność upowszechnieniowa:

pokazy:

- *Błękitno-zielona infrastruktura, tj. zdolność retencyjna w krajobrazie rolniczym – 3 pokazy dla 45 uczestników*
- *Eksploatacja i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – 1 pokaz dla 15 uczestników*

d) Gleba i szereg organizmów w niej żyjących odgrywają kluczową rolę w zwiększaniu produkcji żywności, poprawianiu wartości odżywczych, ochronie zdrowia ludzi, rekultywacji zanieczyszczonych terenów czy w walce ze zmianami klimatu. Celem priorytetu będzie upowszechnianie wiedzy na temat biologizacji rolnictwa polegającego na wdrażaniu praktyk wpływających na podniesienie żyzności gleby i poprawę jej właściwości biologicznych, fizykochemicznych oraz fizycznych, co przekłada się na zwiększenie plonów, zachowania bezpieczeństwa żywnościowego i zapewnienia długoterminowego sukcesu w rolnictwie. Istotnym założeniem priorytetu będzie podejmowanie działań służących zwiększenia poziomu próchnicy w glebach ubogich bądź też ograniczenie jej ubytku poprzez regularne stosowanie nawozów naturalnych i organicznych, prawidłowe następstwo roślin czy też optymalizację odczynu gleb poprzez ich wapnowanie.

Metody pracy: szkolenia, konferencja, ulotka, pokazy.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Sposoby przywracania i utrzymania żyzności gleby – 24 szkolenia dla 600 uczestników*

konferencja:

- *Znaczenie gleb dla bioróżnorodności – 80 uczestników*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 680

Działalność informacyjna:

ulotka:

- *Znaczenie gleby dla bioróżnorodności*

Działalność upowszechnieniowa:

pokazy:

- *Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych – 22 pokazy dla 330 uczestników*

e) Intensyfikacja rolnictwa powoduje niekorzystny proces eutrofizacji zbiorników wodnych, czyli zasilenia zbiorników wodnych w związki biogenne jakimi są azot i fosfor. Stosowanie dobrych praktyk rolniczych jest jednym z najskuteczniejszych sposobów na zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Dobre praktyki rolnicze to działania, które mają na celu ograniczenie stosowania nawozów, poprawę bilansu wodnego gleby i zwiększenie retencji wodnej. Celem priorytetu będzie podnoszenie świadomości producentów rolnych na temat zrównoważonej gospodarki nawozowej w gospodarstwie rolnym oraz zagrożeń wynikających z jej nieprawidłowego stosowania, w tym sposobów przechowywania nawozów organicznych i stosowania niewłaściwych zabiegów agrotechnicznych. W ramach realizacji tego priorytetu upowszechniana będzie wiedza z zakresu dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Metody pracy: szkolenia, porady indywidualne, informacje, ulotka, informacje na stronę www., artykuły w miesięczniku ODR, pokazy.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczania emisji amoniaku, o którym mowa w art. 22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu – 7 szkoleń dla 175 uczestników*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne – 501*
- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna – 451*

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych form – 952

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne – 123*
- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna – 115*

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 238

ulotka:

- *Zarządzanie wodą w gospodarstwie rolnym*

informacje na stronę www.:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne – 6*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne – 2*

Działalność upowszechnieniowa:

pokazy:

- *Zasady ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego – 3 pokazy dla 45 uczestników*

PRIORYTET 5 Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:

- a) na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz dostawy bezpośrednie,
 - b) zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego,
 - c) upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących, w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw, oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,
 - d) zasady produkcji ekologicznej oraz źródeł i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych,
 - e) ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka.
- a) Celem priorytetu będzie upowszechnianie wiedzy na temat możliwych form produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach żywności. Niezwykle ważnym

zagadnieniem przy produkcji i sprzedaży żywności jest zachowanie niezbędnych warunków higieniczno-sanitarnych, zapewniających jej bezpieczeństwo i jakość zdrowotną. Narzędziem wspomagającym realizację priorytetu będzie platforma sprzedażowa w serwisie społecznościowym pod nazwą Bazarek WMODR oraz Warmińsko-Mazurski e-Bazarek. Oba narzędzia pozwalają na łatwy dostęp do produktów z lokalnego rynku, a także są miejscem nieodpłatnej popularyzacji warmińsko-mazurskich wytwórców rolnych oraz użytecznym sposobem tworzenia krótkich łańcuchów dostaw.

Metody pracy: szkolenia, konferencje, porady indywidualne, informacje, broszury, informacje na stronie www, artykuły w miesięczniku ODR, pokazy.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Możliwości wykorzystania ziół w wiejskim gospodarstwie domowym – 3 szkolenia dla 75 uczestników*
- *Zdrowy styl życia i świadomość konsumenta w wiejskim gospodarstwie domowym – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

konferencje:

- *Założenie pasieki przydomowej – 100 uczestników*
- *Małe winnice – jak zacząć i odnieść sukces – 30 uczestników*
- *Marketing lokalnej żywności – 50 uczestników*
- *Zioła szansą rozwoju gospodarstw rolnych – 40 uczestników*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 395

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona – 127*
- *Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych – 306*
- *Rolniczy handel detaliczny – 164*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych form – 597

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona – 32*
- *Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych – 97*
- *Rolniczy handel detaliczny – 41*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 170

brozury:

- *Warunki sanitarno-higieniczne w produkcji żywności na małą skalę*
- *Krótkie łańcuchy dostaw żywności*
- *Wykorzystanie ziół w gospodarstwie domowym*

informacje na stronie www.:

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona – 3*
- *Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych – 21*
- *Rolniczy handel detaliczny – 4*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych – 4*
- *Rolniczy handel detaliczny – 2*

Działalność upowszechnieniowa:

pokazy:

- *Potrawy tradycyjne i regionalne – 19 pokazów dla 285 uczestników*

- b) Celem priorytetu będzie upowszechnianie wiedzy z zakresu zasad znakowania żywności wprowadzanej do obrotu rynkowego w ramach rolniczego handlu detalicznego. Znakowanie żywności ma na celu zapewnienie konsumenta, że otrzymuje on czytelne i prawdziwe informacje o produkcie, by umożliwić mu dokonanie świadomych wyborów konsumenckich spośród szerokiego asortymentu produktów znajdujących się na rynku. Niezwykle ważnym aspektem jest ochrona interesów konsumenta, w tym jego życia i zdrowia, a także zapewnienie bezpieczeństwa produktu żywnościowego w zakresie jakości zdrowotnej. Dzięki informacjom zawartym na etykietach środków spożywczych możemy świadomie podejmować decyzje i mieć pewność, że zakupiony produkt jest zgodny z tym, co deklaruje producent.
Metody pracy: szkolenia, konferencja.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Produkcja żywności i wprowadzanie jej na rynek, w tym rolniczy handel detaliczny (z uwzględnieniem znakowania), działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia, dostawy pośrednie – 12 szkoleń dla 301 uczestników*

konferencja:

- *Zasady znakowania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego – 50 uczestników*

łącznie liczba uczestników zaplanowanych form – 351

- c) Celem priorytetu będzie przekazanie informacji na temat wymagań zdrowotnych dotyczących żywności, przestrzegania zasad higieny żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, zasad higieny związanej z żywnością pochodzenia zwierzęcego, wskazań odnośnie miejsc chowu i uboju zwierząt. Ponadto w ramach priorytetu będzie przekazywana wiedza na temat przepisów o ochronie zdrowia zwierząt, systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, a także informacje dotyczące sposobów postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego.
Metody pracy: szkolenia, porady indywidualne, informacje.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Dobre praktyki higieniczne i produkcyjne przy produkcji żywności w gospodarstwie – 6 szkoleń dla 150 uczestników*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Ustawa o ochronie zwierząt – 94*
- *Systemy bezpieczeństwa żywności – dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCAP – 125*

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych form – 219

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Ustawa o ochronie zwierząt* – 14
- *Systemy bezpieczeństwa żywności – dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCAP* – 40

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 54

d) Celem priorytetu będzie kompleksowe doradztwo dotyczące rolnictwa ekologicznego. Produkcja ekologiczna łączy przyjazne środowisku praktyki gospodarowania, wspomaga wysoki stopień różnorodności biologicznej, wykorzystuje naturalne procesy oraz zapewnia wysoki dobrostan zwierząt. Produkcja w ekologicznych gospodarstwach rolnych prowadzona musi być zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W ramach priorytetu doradcy WMODR będą służyć radą odnośnie systemu certyfikacji RE, jak i możliwości otrzymania wsparcia finansowego dla rolników ekologicznych.

Metody pracy: szkolenia, porady indywidualne, informacje, broszury, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, konkurs.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Prowadzenie gospodarstwa w systemie ekologicznym z uwzględnieniem zmian w przepisach prawnych* – 4 szkolenia dla 100 uczestników
- *Rolnictwo ekologiczne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, w tym PROW 2014-2020 oraz PS WPR 2023-2027* – 13 szkoleń dla 330 uczestników

łącznie liczba uczestników zaplanowanych form – 430

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Produkcja metodami ekologicznymi* – 801
- *Sprzedaż produktów ekologicznych* – 291
- *Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR* – 585

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych form – 1 677

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Produkcja metodami ekologicznymi* – 194
- *Sprzedaż produktów ekologicznych* – 36
- *Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR* – 152

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 382

broszury:

- *Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego - uprawy rolnicze*
- *Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego - produkcja zwierzęca oraz uprawy paszowe*
- *Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego - warzywa, rośliny jagodowe i zioła*

informacje na stronę www.:

- *Produkcja metodami ekologicznymi* – 15
- *Sprzedaż produktów ekologicznych* – 2
- *Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR* – 5

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Produkcja metodami ekologicznymi* – 3

- Sprzedaż produktów ekologicznych – 1
- Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR – 1

Działalność promocyjna:

konkurs:

- Najlepsze gospodarstwo ekologiczne – 1 konkurs dla 9 uczestników

e) Spośród organizmów kwarantannowych wywołujących groźne choroby ziemniaka w Polsce, najbardziej niebezpieczne są te, których bezobjawowość jest bardzo wysoka. Od wielu lat największym problemem nękającym branżę ziemniaczaną jest bakterioza pierścieniowa ziemniaka. Wystąpienie choroby na plantacji ziemniaka wiąże się z dyskwalifikacją zakażonego płodu rolnego, koniecznością jego utylizacji oraz zakazem eksportu i dystrybucji. Celem priorytetu będzie przekazanie informacji na temat możliwości i metod ograniczania rozprzestrzeniania się organizmów kwarantannowych. Dodatkowo promowane będą metody prawidłowej technologii produkcji ziemniaka jadalnego oraz poruszony zostanie aspekt higieny fitosanitarnej, który jest nieodłącznym elementem dobrej praktyki rolniczej.

Metody pracy: szkolenia, konferencja, porady indywidualne, informacje, ulotka.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- Produkcja ziemniaka z uwzględnieniem metod ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka – 4 szkolenia dla 100 uczestników

konferencja:

- Produkcja ziemniaka z zachowaniem zasad bioasekuracji fitosanitarnej – 50 uczestników

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 150

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – ziemniak – 331
- Technologia produkcji roślinnej – ziemniak – 225

łączna liczba odbiorców zaplanowanych form – 556

Działalność informacyjna:

informacje:

- Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – ziemniak – 58
- Technologia produkcji roślinnej – ziemniak – 41

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 99

ulotka:

- Charakterystyka odmian ziemniaka zalecanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim

PRIORYTET 6 Rozwój rolnictwa społecznego, w tym sieci gospodarstw opiekuńczych.

Celem priorytetu będzie wspieranie rozwoju rolnictwa społecznego i upowszechnianie wiedzy nt. zakładania gospodarstw opiekuńczych. Rolnictwo społeczne to alternatywne podejście do rolnictwa opierające się na założeniu, że zasoby gospodarstwa rolnego mogą być efektywnie wykorzystane do innej działalności. Opiera się ono o dwie główne kategorie, tj. gospodarstwa opiekuńcze i zagrody edukacyjne. Ich celem jest wykorzystanie wyjątkowych miejsc, jakimi są wieś i gospodarstwa rolne,

do tworzenia usług dla osób wymagających wsparcia, w tym również w zakresie edukacji. Ponadto jest sposobem na różnicowanie działalności pozarolniczej i możliwością pozyskania dodatkowych źródeł dochodów.

Metody pracy: szkolenia, konferencja, porady indywidualne, informacje, broszura, informacje na stronę www., artykuły w miesięczniku ODR, konkurs.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Wieś jako atrakcyjne miejsce życia i wypoczynku (agroturystyka, turystyka wiejska, zagrody edukacyjne) – 4 szkolenia dla 100 uczestników*
- *Rozwój rolnictwa społecznego na przykładzie gospodarstw opiekuńczych – 6 szkoleń dla 154 uczestników*

konferencja:

- *Zagroda edukacyjna pomysłem na rozwój gospodarstwa rolnego – 30 uczestników*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 284

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Gospodarstwa opiekuńcze – 67*
- *Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy – 312*
- *Zagrody edukacyjne – 96*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych form – 475

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Gospodarstwa opiekuńcze – 73*
- *Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy – 70*
- *Zagrody edukacyjne – 49*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 192

brozura:

- *Zagrody edukacyjne województwa warmińsko-mazurskiego*

informacje na stronę www:

- *Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy – 8*
- *Zagrody edukacyjne – 4*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Gospodarstwa opiekuńcze – 1*
- *Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy – 2*
- *Zagrody edukacyjne – 2*
-

Działalność promocyjna:

konkurs:

- *Najlepsze gospodarstwo agroturystyczne – 1 konkurs dla 20 uczestników*

PRIORYTET 7 Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.

Celem priorytetu będzie upowszechnianie informacji na rzecz poprawy bezpieczeństwa, higieny pracy i ochrony pracy w rolnictwie. Rolnicy zostaną zaznajomieni z metodami oceny ryzyka występowania wypadków, jak również posiadają wiedzę na temat eliminacji zagrożeń i poprawy bezpieczeństwa. Zapobieganiu wypadkom służy głównie przestrzeganie przepisów bhp w gospodarstwie rolnym poprzez bieżące monitorowanie zagrożeń wypadkowych i naprawianie uszkodzeń.

Metody pracy: szkolenia, porady indywidualne, informacje, informacje na stronie www, artykuły w miesięczniku ODR, konkurs.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie – 14 szkoleń dla 351 uczestników*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie – 416*

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie – 93*

informacja na stronie www.:

- *Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie – 4*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie – 2*

Działalność promocyjna:

konkurs:

- *Bezpieczne Gospodarstwo Rolne – 1 konkurs dla 11 uczestników*

PRIORYTETY PRZEKROJOWE

- a) priorytetem przekrojowym, który powinien być uwzględniony w realizacji zadań ośrodków doradztwa rolniczego jest poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą oraz oświatą rolniczą; działania ODR powinny odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych;
- b) w programie działalności ODR uwzględnione powinny być działania w formie doradztwa grupowego oraz zespołów tematycznych, a także działania na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

W 2024 roku priorytet przekrojowy realizowany będzie za pomocą działań mających na celu poszerzenie wiedzy i innowacyjności na obszarach wiejskich oraz poprzez wzmocnienie powiązań pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Dodatkowo WMODR będzie kontynuował wspieranie innowacyjnych projektów realizowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W projektach tych istotną kwestią jest wymiana wiedzy i współpracy z jak najszerszym gronem partnerów. WMODR wykorzystuje przy tym istniejące mechanizmy rozwoju obszarów wiejskich, takie jak: transfer wiedzy, usługi doradcze oraz pomoc finansową na inwestycje w gospodarstwach rolnych. Grupy operacyjne utworzone z udziałem WMODR będą korzystać ze środków finansowych działania „Współpraca”, aby realizować swoje cele na szerszą skalę lub pracować nad innowacyjnymi rozwiązaniami w ramach współpracy badawczo-rozwojowej.

Działania w formie doradztwa grupowego będą realizowane poprzez spotkania grup tematycznych. Celem spotkań będzie omawianie aktualnych problemów oraz rozwiązywanie ich podczas dyskusji. Spotkania to szansa do poznania innych osób zajmujących się tą samą branżą oraz

z podobnymi problemami i celami do osiągnięcia. Członkowie grup poza spotkaniami będą uczestniczyć również w wystawach, targach, pokazach czy warsztatach związanych z tematyką grupy.

Działalność zespołów tematycznych będzie kontynuowana poprzez organizację spotkań podczas, których będzie możliwość wnikliwego omówienia pojawiających się problemów oraz przedstawienia i podsumowania sposobów ich rozwiązania. Odbiorcami spotkań zespołów tematycznych będą potencjalni partnerzy, przedstawiciele jednostek naukowych, przedsiębiorcy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego oraz rolnicy. Działania zespołów tematycznych wspierają usługi doradcze oraz szkoleniowe dla rolników oraz podnoszą kompetencje doradców i wspierają współpracę przy realizacji innowacyjnych projektów

Ponadto WMODR upowszechniać będzie informacje na temat Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych, która swoimi założeniami spełnia cele Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), który jest kluczowym czynnikiem warunkującym skuteczny i efektywny transfer wiedzy i innowacji do praktyki, zarówno w rolnictwie, jak i w różnych obszarach działalności gospodarczej.

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradczą		Informacja	Brożura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
4.	Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:	73	1 828			4	320	1 320					370	2	6	8	4				29	435	89	89			
4a	<i>ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony,</i>	10	253			3	240	302					120	2	3	1	1						89	89			
4b	<i>ograniczanie strat składników odżywczych,</i>	13	325												1												
4c	<i>racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),</i>	19	475					66					12			1	1				4	60					
4d	<i>ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie,</i>	24	600			1	80								1						22	330					
4e	<i>stosowanie dobrych praktyk rolniczych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy oraz ustawa Prawo wodne),</i>	7	175					952					238		1	6	2				3	45					

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradczą		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechneniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
5.	Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:	46	1 156			6	320	3 049					705	6	1	50	11				19	285			1		
5a	<i>na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie</i>	7	175			4	220	597					170	3		28	6				19	285					
5b	<i>zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego,</i>	12	301			1	50																				
5c	<i>upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących, w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstwa, oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnię,</i>	6	150					219					54														
5d	<i>zasady produkcji ekologicznej oraz źródłach i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych,</i>	17	430					1 677					382	3		22	5									1	
5e	<i>ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka.</i>	4	100			1	50	556					99		1												
6.	Rozwój rolnictwa społecznego, w tym sieci gospodarstw opiekuńczych.	10	254			1	30	475					192	1		12	5								1		
7.	Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.	14	351					416					93			4	2								1		

Zadanie 1.

Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

A. STOSOWANIE NOWOCZESNYCH METOD AGROTECHNICZNYCH, HODOWLA ORAZ PRZETWÓRSTWO ROLNO-SPOŻYWCZE

A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej

Szkolenia pn. *Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin, w tym metody ograniczenia strat składników pokarmowych – 13 szkoleń dla 325 uczestników*

Celem szkoleń będzie upowszechnianie informacji na temat nowych rozwiązań technologicznych w uprawie roślin. Na szkoleniach zostaną przedstawione systemy upraw i ich wpływ na środowisko, metody ograniczania strat składników pokarmowych, tj.: fitobiologiczna, agrochemiczna, agrotechniczna i melioracyjna. Rolnicy pozyskają również wiedzę na temat dostosowania gospodarstw do zmian klimatycznych oraz ochrony wód, gleby i powietrza.

Szkolenia pn. *Prawidłowa agrotechnika na użytkach zielonych – renowacja trwałych użytków zielonych, nawożenie i wapnowanie – 5 szkoleń dla 125 uczestników*

Celem szkoleń będzie przedstawienie różnych sposobów produkcji na trwałych użytkach zielonych tak, aby w pełni można było wykorzystywać ich możliwości produkcyjne oraz pokryć potrzeby paszowe utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt. Podczas szkoleń rolnicy dowiedzą się w jaki sposób powinni przeprowadzać regularne zabiegi pielęgnacyjne, aby mogli zwiększyć wartość trwałych użytków zielonych, poprzez wprowadzenie gatunków roślin wyróżniających się wartością pokarmową i potencjałem plonotwórczym.

Szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:

- Technologia uprawy zbóż:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenicy ozimej – 16 szkoleń dla 160 uczestników*
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenżyta ozimego – 14 szkoleń dla 140 uczestników*
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze żyta ozimego – 9 szkoleń dla 92 uczestników*
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenicy jarej – 10 szkoleń dla 100 uczestników*
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze jęczmienia jarego – 9 szkoleń dla 90 uczestników*
- Technologia uprawy kukurydzy:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze kukurydzy – 10 szkoleń dla 100 uczestników*
- Technologia uprawy roślin oleistych:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze roślin oleistych – 4 szkolenia dla 40 uczestników*
- Technologia uprawy ziemniaka:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze ziemniaka – 4 szkolenia dla 40 uczestników*
- Technologia uprawy roślin bobowatych:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze roślin bobowatych – 2 szkolenia dla 20 uczestników*

- Ogrodnictwo:
Biologiczna ochrona roślin rolniczych i ogrodniczych – 1 szkolenie dla 10 uczestników
- Trwałe użytki zielone:
Metody renowacji trwałych użytków zielonych – 11 szkoleń dla 110 uczestników

Szkolenia wyjazdowe:

- *Wyjazd na Dni Pola (np. Wrócikowo, Ruska Wieś, Rychliki) – 37 wyjazdów szkoleniowych dla 372 uczestników*
- *Agro Show Bednary 2024, Bednary, 22-24.09.2024 r. – 3 wyjazdy szkoleniowe dla 65 uczestników*

Konferencje pn.:

- *Nowoczesne rozwiązania technologiczne w produkcji roślinnej – 80 uczestników*
- *Uprawa roślin zbożowych w warunkach zmian klimatycznych – 80 uczestników*

A.2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej

Szkolenia pn. *System utrzymania i użytkowania bydła mlecznego – żywienie, rozród, dobrostan oraz zdrowie zwierząt (z uwzględnieniem antybiotykooporności u zwierząt, zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi oraz zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt) – 11 szkoleń dla 277 uczestników*

Celem szkoleń będzie poszerzenie wiedzy rolników o nowe zagadnienia związane z przebiegiem prawidłowego rozrodu i żywienia, w tym dawek pokarmowych, z uwzględnieniem określonych grup technologicznych oraz systemów utrzymania w oborach. Rolnicy zdobędą wiedzę o rodzimych źródłach białka, które mają dać podstawę do coraz większego udziału w żywieniu pasz bez GMO, uniezależniając tym samym rolników od importowanej soi. Poruszone zostaną również problemy związane z chorobami odzwierzęcymi, które nie pozostają obojętne także dla zdrowia ludzi. Rolnicy uzyskają szeroką wiedzę w zakresie dobrostanu oraz zapoznają się z zasadami rejestracji i identyfikacji bydła mlecznego.

Szkolenia pn. *System utrzymania i użytkowania bydła mięsnego – żywienie, rozród, dobrostan oraz zdrowie zwierząt (z uwzględnieniem antybiotykooporności u zwierząt, zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi oraz zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt) – 12 szkoleń dla 303 uczestników*

Celem szkoleń będzie upowszechnianie wiedzy w zakresie żywienia, rozrodu, higieny, profilaktyki zootechnicznej oraz dobrostanu bydła mięsnego. Ponadto rolnicy dowiedzą się jakie są optymalne warunki utrzymania zwierząt, w tym: żywienia, pojenia, powierzchni do wypoczynku, temperatury, wilgotności i oświetlenia oraz wpływu tych czynników na wielkość ponoszonych nakładów inwestycyjnych, związanych z hodowlą. Dodatkowo na szkoleniach zostaną przedstawione zagadnienia w zakresie wpływu stosowania antybiotyków na rozwój zwierząt oraz ryzyko zakażenia chorobami odzwierzęcymi i drogach transmisji tych chorób, a także zasady rejestracji i identyfikacji zwierząt.

Szkolenia pn. *Nowoczesne systemy utrzymania świń – żywienie, rozród, higiena i profilaktyka zootechniczna dobrostan zwierząt (z uwzględnieniem antybiotykooporności u zwierząt, zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi oraz zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt) – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie zapoznanie uczestników z nowoczesnymi systemami utrzymania świń z uwzględnieniem innowacji i nowych trendów w żywieniu, użytkowaniu rozplodowym i ochroną

zdrowia świń oraz zagrożeniami związanymi z chorobami odzwierzęcymi. Rolnicy poznają zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz rozwiną zdolności interpretowania przepisów prawa w ramach zaleceń wynikających z minimalnych warunków utrzymania zwierząt, poprawy dobrostanu oraz ochroną zdrowia ludzi i zwierząt. Ponadto na szkoleniach przedstawione zostaną najnowsze rozwiązania w chowie i hodowli świń, potencjał użytkowości rozplodowej świń w stadzie oraz przepisy i ograniczenia związane z występowaniem antybiotykooporności u zwierząt.

Szkolenia pn. *Gospodarka pasieczna, dobre praktyki pszczelarskie, biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie zapoznanie rolników z najlepszymi praktykami pszczelarskimi, w tym rutynową gospodarką pasieczną i najnowszymi trendami w zakresie zwalczania warrozy pszczoł. Rolnicy zostaną zaznajomieni z pracami koniecznymi do wykonywania w pasiece i w pracowni pasiecznej w ciągu całego roku. Poznają najnowszy sprzęt pasieczny i wyposażenie pracowni oraz skuteczne i bezpieczne metody zwalczania warrozy pszczoł. Uczestnicy szkoleń zdobędą również wiedzę na temat form sprzedaży produktów z gospodarstw pasiecznych.

Szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:

- Produkcja miodu:
Biotechniczne metody zwalczanie warrozy pszczoł. Dobre praktyki pszczelarskie – 5 szkoleń dla 50 uczestników

Konferencje pn.:

- *Aktualne problemy w stadach bydła mięsnego – 80 uczestników*
- *Założenie pasieki przydomowej – 100 uczestników*
- *Kluczowe problemy w zdrowiu i produkcji bydła mlecznego – 80 uczestników*

B. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW TECHNOLOGICZNYCH I ORGANIZACYJNO-EKONOMICZNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH

B.1. Technologia produkcji roślinnej

Szkolenia pn. *Produkcja zbóż, ekonomiczne aspekty uprawy – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie zaznajomienie rolników ze znaczeniem produkcji zbóż pod kątem gospodarki globalnej, krajowej i regionalnej. Uczestnicy poznają główne cele i kierunki uprawy oraz strukturę zasiewów. Ponadto rolnicy zdobędą wiedzę dotyczącą wymagań stanowisk, odczynu gleb i wymagań pokarmowych (nawozowych) roślin. Po szkoleniu będą w stanie wybrać właściwą odmianę, odpowiednio do posiadanego stanowiska i odpowiedniego terminu siewu w zależności od rejonu uprawy. Uczestnicy będą znali zastosowanie uproszczonych zabiegów agrotechnicznych w szczególności tych, które mają wpływ na ograniczenie strat składników pokarmowych i zatrzymanie wody w glebie. Efektem tych działań będzie otrzymanie optymalnego plonu nasion, o wysokich parametrach jakościowych. Po szkoleniu rolnicy będą również mieli większą świadomość co do wyboru rośliny, planując jej siew w swoim gospodarstwie.

Szkolenie pn. *Produkcja rzepaku, ekonomiczne aspekty uprawy – 5 szkoleń dla 125 uczestników*

Celem szkoleń będzie przedstawienie rolnikom znaczenia gospodarczego produkcji rzepaku, wykorzystania roślin oleistych oraz tendencji zapotrzebowania na surowiec otrzymywany z rzepaku. Uczestnicy szkoleń poznają wymagania dotyczące stanowiska, odczynu gleb i wymagań pokarmowych roślin. Ponadto poruszane zostaną zagadnienia dotyczące regulacji zachwaszczenia,

ograniczenia chorób występujących w rzepaku, strat powodowanych przez szkodniki oraz kalkulacji opłacalności produkcji rzepaku

Szkolenie pn. *Produkcja roślin bobowatych, w tym soi, ekonomiczne aspekty uprawy – 1 szkolenie dla 25 uczestników*

Celem szkolenia będzie przedstawienie znaczenia gospodarczo-ekonomicznego produkcji roślin bobowatych oraz prezentacja najnowszych wyników badań i list odmian zalecanych do uprawy wpisanych na listę Krajowego Rejestru. Podczas szkolenia rolnicy poznają sposoby promocji uprawy gatunków roślin bobowatych grubonasiennych i soi. Ponadto poznają możliwość ich wykorzystania jako dodatkowego źródła białka w produkcji pasz oraz zalety uprawy tych roślin.

Szkolenia pn. *Produkcja ziemniaka z uwzględnieniem metod ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz agrofagów karantannowych ziemniaka – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Szkolenia zostaną przeprowadzane w rejonach o największej produkcji ziemniaka i mają na celu przedstawienie prawidłowej technologii produkcji oraz zasad bioasekuracji fitosanitarnej, która pozwoli na ograniczenie lub wykluczenie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz innych agrofagów kwarantannowych. Rolnicy biorący udział w szkoleniach poznają cykl rozwojowy agrofagów, objawów będących sygnałem występowania chorób, a także możliwości ograniczenia rozprzestrzeniania się organizmów kwarantannowych.

Konferencja pn.:

- *Rośliny bobowate – cenny element bioróżnorodności– 80 uczestników*

B.3. Normy i wymogi warunkowości

Szkolenia pn. *Normy i wymogi warunkowości – 5 szkoleń dla 125 uczestników*

Celem szkoleń będzie przedstawienie standardów unijnych dotyczących zdrowia publicznego, zdrowia roślin oraz zdrowia i dobrostanu zwierząt. Rolnicy poznają zasady przyznawania płatności dla gospodarstw rolnych, będących uzależnionych od spełnienia norm i wymogów tzw. warunkowości. Ponadto rolnicy zaznajomią się z przepisami, które będą musiały być przestrzegane w gospodarstwie jako minimalne normy i wymogi, a które mają znaczący wpływ na kwestie związane z wodą, glebą, różnorodnością biologiczną, zrównoważonym stosowaniem środków ochrony roślin, ograniczeniem emisji GHG z rolnictwa oraz jego przystosowaniem do obserwowanych zmian klimatu.

B.5. BHP

Szkolenia pn. *Bezpieczeństwo i Higiena Pracy w gospodarstwie – 14 szkoleń dla 351 uczestników*

Celem szkoleń będzie uświadomienie rolników, jak niebezpieczna jest praca na gospodarstwie rolnym. Uczestnicy szkoleń poznają przyczyny wypadków, które są najczęściej przypadkowe i wywołane przez nieprzewidziane czynniki. Ponadto poznają sposoby zapobiegania takim wypadkom oraz zalecenia dotyczące sposobu wykonywania określonych prac i czynności. Po szkoleniu będą wiedzieli w jaki sposób stosować środki ochrony indywidualnej, wyposażenia gospodarstwa i jak postępować w razie nagłego wypadku.

B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. *Zasady przeciwdziałania chorobom świń, ze szczególnym uwzględnieniem Afrykańskiego Pomoru Świń – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie zapoznanie uczestników ze sposobami przeciwdziałania oraz z zagrożeniami wynikającymi z rozprzestrzeniania się zakaźnych chorób świń. Rolnicy poznają właściwe nawyki w zakresie prewencji i bioasekuracji, a także zasady interpretowania przepisów prawa w ramach wskazanych ograniczeń. Ponadto rolnik pozna sposoby zapobiegawcze rozprzestrzenianiu się i przedostawaniu się na teren chlewni chorób zakaźnych, a także pozna zagrożenia związane z Afrykańskim Pomorem Świń i wdrażaniem programu i zasad bioasekuracji.

Szkolenia pn. *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu – 3 szkolenia dla 75 uczestników*
Celem szkoleń będzie zapoznanie rolników z obowiązkowymi i koniecznymi do stosowania zasadami bioasekuracji w produkcji drobiarskiej fermowej i pozafermowej. Ponadto rolnicy zostaną zaznajomieni z przepisami prawa i zasadami realizacji wymogów bioasekuracji w produkcji drobiarskiej, realizowanej na dużą i małą skalę.

Konferencja pn.:

- *Produkcja ziemniaka z zachowaniem zasad bioasekuracji fitosanitarnej - 50 uczestników*

C. RACHUNKOWOŚĆ W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

C.1. Rachunkowość rolna

Szkolenia pn. *Narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa lub rachunkowość rolna Polski FADN - wymóg przy ubieganiu się o środki w ramach Planu Strategicznego 2023-2027 – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie przedstawienie funkcjonalności narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolnego oraz założeń rachunkowości rolnej Polski FADN. Są to jedyne możliwości dla beneficjentów korzystających z programów w ramach PS WPR 2023-2027 jako spełnienie wymogu prowadzenia rachunkowości rolnej w gospodarstwie. Wymóg prowadzenia rachunkowości rolnej w gospodarstwie wynika z wytycznych szczegółowych określonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do konkretnych interwencji w ramach PS WPR 2023-2027.

Konferencja pn.:

- *20-lecie Polskiego FADN w województwie warmińsko-mazurskim – 100 uczestników*

D. ROLNICTWO EKOLOGICZNE

D.1. Produkcja metodami ekologicznymi

Szkolenia pn. *Prowadzenie gospodarstwa w systemie ekologicznym z uwzględnieniem zmian w przepisach prawnych – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie zapoznanie uczestników z wytycznymi dotyczącymi systemu rolnictwa ekologicznego oraz przekazanie informacji na temat zmian w przepisach prawnych dotyczących omawianego systemu certyfikacji. Tematyka szkoleń będzie obejmować zagadnienia z zakresu zasad konwersji, czyli przestawiania gospodarstwa na produkcję ekologiczną oraz zasad produkcji roślinnej i zwierzęcej w gospodarstwach ekologicznych. Ponadto rolnicy poznają wykaz aktualnych środków do produkcji w rolnictwie ekologicznym wraz z jednostkami sprawującymi nadzór nad ich dystrybucją oraz aktualne przepisy prawne regulujące system rolnictwa ekologicznego.

Szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:

- *Produkcja metodami ekologicznymi:
Zastosowanie probiotechnologii w produkcji rolnej – 10 szkoleń dla 100 uczestników*

Szkolenia wyjazdowe:

- *Zastosowanie probiotechnologii w produkcji rolnej – 10 szkoleń wyjazdowych dla 100 uczestników*

D.3. Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR

Szkolenia pn. *Rolnictwo ekologiczne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, w tym PROW 2014-2020 oraz PS WPR 2023-2027 – 13 szkoleń dla 330 uczestników*

Celem szkoleń będzie zaznajomienie rolników z aktualnymi przepisami dotyczącymi możliwości finansowania w gospodarstwach ekologicznych. Tematyka szkoleń ukierunkowana będzie na zagadnienia dotyczące finansowania rolnictwa ekologicznego w ramach PROW 2014-2020 (kontynuacja zobowiązań podjętych w roku 2022 lub wcześniejszych), bądź podejmowania zobowiązań w ramach PS WPR 2023-2027. Rolnicy zostaną zaznajomieni ze stawkami dopłat do rolnictwa ekologicznego, w ramach poszczególnych pakietów, wymogami otrzymania dofinansowania, w tym niezbędną dokumentacją, terminami składania dokumentów oraz innymi wytycznymi, które należy spełnić w ramach realizacji poszczególnych pakietów rolnictwa ekologicznego.

E. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARACH WIEJSKICH

E.1. Prowadzenie działalności pozarolniczej

Szkolenia pn. *Prowadzenie działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich - dobre praktyki, możliwości wsparcia w 2024 roku – 2 szkolenia dla 50 uczestników*

Celem szkoleń będzie zaprezentowanie dobrych praktyk oraz przekazanie wiedzy w zakresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich i możliwości wsparcia w ramach interwencji oraz poprzez Lokalne Grupy Działania. Tematyka szkoleń ukierunkowana będzie na zagadnienia dotyczące dobrych praktyk w prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, rozwoju biogospodarki i zielonej gospodarki, rozwoju współpracy w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych, poprawy dostępu do usług dla lokalnych społeczności oraz przygotowania koncepcji inteligentnej wsi. Rolnicy zostaną zaznajomieni z dobrymi praktykami w zakresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich oraz z warunkami i możliwościami wsparcia takiej działalności.

E.2. Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

Szkolenia pn. *Dobre praktyki funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej – 1 szkolenie dla 25 uczestników*

Celem szkolenia będzie przekazanie wiedzy w zakresie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej na obszarach wiejskich, działających w województwie warmińsko-mazurskim. Na szkoleniu zostaną przedstawione dobre praktyki prowadzenia działalności, stanowiące wzorzec i inspirację do wypracowywania własnych koncepcji, wskazania drogi do sukcesu organizacjom potrzebującym wsparcia oraz zainspirowanie osób zainteresowanych założeniem w przyszłości takiego przedsiębiorstwa. Uczestnicy szkolenia zostaną zaznajomieni z funkcjonowaniem i działalnością podmiotów ekonomii społecznej w zakresie reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach wiejskich, rolą przedsiębiorstw społecznych, ośrodków wsparcia ekonomii społecznej oraz lokalnych organizacji w zakresie aktywnej integracji społecznej oraz zawodowej na obszarach wiejskich.

E.4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

Szkolenia wyjazdowe:

- XIV Wiosenne Targi Ogrodnicze "Pamiętajcie o ogrodach", 20-21.04.2024 r. – 7 szkoleń wyjazdowych dla 155 uczestników
- agroWARMA 2024 Targi Warmii i Mazur, 07-08.09.2024 r. – 19 szkoleń wyjazdowych dla 555 uczestników

Konferencja pn.:

- Smart villages – wyzwaniem dla poprawy jakości życia na obszarach wiejskich – 40 uczestników
- Małe winnice – jak zacząć i odnieść sukces – 30 uczestników
- Promocja gospodarstwa rolnego w mediach społecznościowych – 60 uczestników

F. UNOWOCZESNIANIE WIEJSKIEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO

F.1. Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie

Szkolenia pn. *Racjonalny i zdrowy styl życia w wiejskim gospodarstwie domowym – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie podniesienie świadomości w zakresie zasad racjonalnego żywienia oraz świadomych wyborów konsumenckich. Podczas szkoleń zostanie przekazana aktualna wiedza na temat właściwego interpretowania piramidy żywienia, z uwzględnieniem najczęściej popełnianych błędów żywieniowych. Uczestnicy zostaną zaznajomieni ze znaczeniem wody i skutków jej niedoboru dla organizmu ludzkiego, a także aktywności fizycznej dla zdrowia człowieka. Przekazana w trakcie szkoleń wiedza, umożliwi rolnikom podejmowanie wyborów konsumenckich w oparciu o wiedzę na temat ich etycznych, społecznych i ekologicznych konsekwencji.

Szkolenia pn. *Możliwości wykorzystania ziół w wiejskim gospodarstwie domowym – 3 szkolenia dla 75 uczestników*

Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy z zakresu leczniczych i kosmetycznych właściwości wybranych roślin zielarskich, pochodzących z rodzimych łąk i pastwisk, a także będących w zasobach gospodarstwa rolnego. Tematyka szkoleń będzie obejmowała możliwe kierunki wykorzystania ziół, jako alternatywnej działalności w rozwoju gospodarstw rolnych, umożliwiającej pozyskanie dodatkowego źródła dochodu, a tym samym przyczyniającej się do rozwoju obszarów wiejskich.

Konferencja pn.:

- Ziola szansą rozwoju gospodarstw rolnych – 40 uczestników
-

G. UBIEGANIE SIĘ O PRYZNANIE POMOCY FINASOWANEJ LUB WSPÓLFINASOWANEJ ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ LUB INNYCH INSTYTUCJI KRAJOWYCH, LUB ZAGRANICZNYCH

G.1. Płatności bezpośrednie

Szkolenia pn. *Filar I: warunkowość, płatności bezpośrednie, ekoschematy, dopłaty do produkcji – 99 szkoleń dla 2487 uczestników*

Celem szkoleń będzie poszerzenie wiedzy rolników na temat wymogów, jakie muszą spełnić, aby otrzymać płatności w ramach PS WPR 2023-2027. Na szkoleniach uczestnicy zapoznają się

z nowymi wymogami i zasadami przyznawania płatności bezpośrednich w 2024 r. Ponadto poznają płatności w ramach ekoschematów, które dotyczą ochrony środowiska, zmian klimatu, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt, zdrowia roślin oraz dobrostanu zwierząt. Omówione zostaną również płatności związane z produkcją i rozwiązania w ramach systemu płatności bezpośrednich, wspierające małe i średnie gospodarstwa rolne, zaliczane do gospodarstw rodzinnych. Podczas szkoleń przekazane zostaną również informacje na temat norm i wymogów warunkowości, które obowiązują każdego rolnika.

Konferencja pn.:

- *Zasady warunkowości obowiązkiem rolnika – 100 uczestników*

G.2. PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027

Szkolenia pn. *Filar II: bieżące informacje w ramach interwencji premiowych oraz poprawiających dochodowość (konkurencyjność gospodarstw rolnych), w tym krótkie łańcuchy dostaw (KLŻ) w ramach PS WPR 2023-2027 – 58 szkoleń dla 1460 uczestników*

Celem szkoleń będzie przekazanie i upowszechnianie wiedzy na temat interwencji inwestycyjnych i premiowych, wspierających dochody gospodarstw rolnych i zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego oraz zwiększających zainteresowanie na rynek oraz poprawę pozycji rolników w łańcuchu wartości. Omówione zostaną wymogi i zakres wsparcia w interwencjach czterech obszarów, dotyczących produkcji zwierzęcej, polegające na stosowaniu rozwiązań rolnictwa precyzyjnego, produkcji ekologicznej oraz rolnej polegające na zwiększaniu dochodowości poprzez bezpieczne i efektywne przedłużanie trwałości produktów, a także produkcji roślinnej polegające na zakupie lub leasingu maszyn do zbioru. Ponadto omówione zostaną dotychczasowe praktyczne informacje i doświadczenia z pierwszych naborów wniosków interwencji premiowych i inwestycyjnych w 2023 roku.

Szkolenia pn. *Filar II: wspieranie rozwoju obszarów wiejskich poprzez interwencję LEADER (Lokalne Grupy Działania - LGD) w ramach PS WPR 2023-2027 – 6 szkoleń dla 360 uczestników*

Celem szkoleń będzie przygotowanie uczestników do udziału w procesie realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach interwencji LEADER PS WPR 2023-2027. Rolnikom zostanie przekazana wiedza niezbędna do zrozumienia koncepcji LEADER w ramach PS WPR 2023-2027 i jej roli w rozwoju obszarów wiejskich. Omówione zostaną wymogi i zakres wsparcia z poszczególnych interwencji LEADER, w rozwoju pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych, rozwoju współpracy w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych oraz poprawy dostępu do usług dla lokalnych społeczności. Ponadto rolnicy dowiedzą się w jaki sposób przebiega identyfikacja potrzeb i potencjału lokalnego obszaru oraz jaka jest rola, założenia oraz jakie są możliwości wsparcia poprzez LGD.

Konferencje pn.:

- *Doświadczenia i wnioski wynikające z wdrażania I i II filara w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 – 70 uczestników*
- *Podsumowanie Działania „Współpraca” – grupy operacyjne województwa warmińsko-mazurskiego – 50 uczestników*

H. MODERNIZACJA GOSPODARSTW ROLNYCH, POPRAWA JAKOŚCI ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH I ICH PRZETWÓRSTWA ORAZ WZMOCNIENIE POZYCJI ROLNIKÓW NA RYNKU

H.3. Systemy jakości żywności

Konferencja pn.:

- *Zasady znakowania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego – 50 uczestników*

H.4. Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP

Szkolenia pn. *Dobre praktyki higieniczne i produkcyjne przy produkcji żywności w gospodarstwie – 6 szkoleń dla 150 uczestników*

Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy o działaniach służących zapewnieniu bezpieczeństwa żywności wytwarzanej w warunkach domowych, przeznaczonej do obrotu rynkowego. Ponadto rolnicy zdobędą podstawową wiedzę na temat stosowania zasad Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), jako narzędzi zapewniających bezpieczeństwo i jakość zdrowotną żywności wytwarzanej w gospodarstwie. Uczestnicy zostaną zaznajomieni również z zasadami kodeksu etyki żywnościowej, który dotyczy wszystkich uczestników łańcucha żywnościowego w branży rolno-spożywczej.

I. ZARZĄDZANIE GOSPODARSTWEM ROLNYM

I.1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. *Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym z uwzględnieniem ryzyk produkcyjnych i rynkowych – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Tematyka szkoleń obejmować będzie zagadnienia dotyczące zarządzania ryzykiem, m.in.: ubezpieczenia rolnicze, kredyty preferencyjne, aplikacja suszowa oraz analiza kosztów i przychodów. Rolnikom przedstawione zostaną zasady zgłaszania szkód spowodowanych zjawiskami atmosferycznymi, w tym szczególnie powstałych w wyniku suszy. Na szkoleniach zostanie również omówiona funkcjonalność aplikacji służącej do zgłoszenia przez rolnika zaistniałej szkody, wygenerowania i przesłania do ARiMR protokołu suszowego, która jest jedyną drogą zgłoszenia szkody.

Konferencja pn.:

- *Zarządzanie gospodarstwem rolnym a zmieniające się uwarunkowania rynkowe – 70 uczestników*

J. PROMOCJA PRODUKTÓW LOKALNYCH I REGIONALNYCH

J.1. Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych

Konferencja pn.:

- *Marketing lokalnej żywności – 50 uczestników*

J.2. Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona

Szkolenia pn. *Produkty lokalne i regionalne w krótkich łańcuchach dostaw żywności, w tym rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie – 12 szkoleń dla 301 uczestników*

Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy z zakresu form produkcji żywności w gospodarstwie rolnym i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dostaw, zgodnie z aktualnym stanem prawnym. Tematyka szkoleń ukierunkowana będzie na formalno-prawe warunkowania prowadzenia produkcji i sprzedaży żywności, w ramach dostępnych form, tj. dostaw bezpośrednich, sprzedaży bezpośredniej, działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej oraz rolniczego handlu detalicznego z uwzględnieniem wymagań w zakresie znakowania produktów żywnościowych. Ponadto uczestnicy zostaną zaznajomieni z zagadnieniem budowania marki produktu oraz wizerunku własnej firmy, a także narzędziami internetowymi w postaci platformy internetowej w serwisie społecznościowym Bazarek WMODR oraz Warmińsko-Mazurski e-Bazarek.

K. ZALECENIA ZAWARTE W ZBIORZE ZALECEŃ DOBREJ PRAKTYKI ROLNICZEJ, O KTÓRYM MOWA W ART. 103 UST. 1 USTAWY PRAWO WODNE

K.1. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o której mowa w art.103 ust.1 ustawy Prawo wodne

Szkolenia pn. Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym działalność LPW – 19 szkoleń dla 475 uczestników

Celem szkoleń będzie przedstawienie dobrych praktyk wpływających na zmniejszenie presji rolniczej w zakresie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Tematyka szkoleń obejmować będzie zagadnienia dotyczące odtwarzania, ochrony i wzbogacania ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów. Omówione zostaną również zagadnienia związane z zabiegami agrotechnicznymi, wpływającymi na ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami, jak również fosforem pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Rolnicy zostaną zaznajomieni z zasadami programu azotanowego, terminami stosowania nawozów naturalnych i mineralnych oraz odpowiedniego nawożenia i przechowywania nawozów naturalnych. W trakcie szkoleń przybliżony zostanie rolnikom program INTERNAW służący do przygotowywania pełnych planów nawożenia.

L. ZALECENIA ZAWARTE W KODEKSIE DOBREJ PRAKTYKI ROLNICZEJ W ZAKRESIE OGRANICZENIA EMISJI AMONIAKU

L.1. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku

Szkolenia pn. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczania emisji amoniaku, o którym mowa w art. 22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu – 7 szkoleń dla 175 uczestników

Celem szkoleń będzie przekazanie rolnikom najważniejszych zaleceń z kodeksu dobrych praktykach rolniczych, mających na celu ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery, które są możliwe do zastosowania w polskim rolnictwie. Tematyka szkoleń obejmować będzie informacje dotyczące zarządzania azotem z uwzględnieniem jego obiegu w środowisku, sposobów żywienia zwierząt gospodarskich, technik rozprowadzania nawozów ograniczających emisję amoniaku, sposobów przechowywania nawozów ograniczających emisję amoniaku oraz sposobu chowu zwierząt gospodarskich. Podczas szkoleń zostaną przekazane informacje w zakresie dyrektywy NEC, która zobowiązuje państwa członkowskie do redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery oraz opracowania odpowiednich praktyk na każdym etapie produkcji zwierzęcej.

M. UPOWSZECHNIANIE METOD PRODUKCJI ROLNICZEJ I STYLU ŻYCIA PRZYJAZNYCH DLA ŚRODOWISKA

M.1. Zasady integrowanej produkcji

Szkolenia pn. *Zasady integrowanej produkcji z uwzględnieniem biologicznych metod oraz nowych technik w ochronie roślin – 8 szkoleń dla 203 uczestników*

Celem szkoleń będzie przedstawienie założeń certyfikowanego systemu uprawy, w ramach zasad Integrowanej produkcji (IP). Uczestnicy szkoleń poznają czym jest IP i jakie są sposoby uzyskania płodów rolnych o najwyższych wartościach biologicznych i odżywczych oraz bezpiecznych dla zdrowia ludzi. Ponadto rolnik dowie się w jaki sposób IP wpływa na ochronę krajobrazu rolniczego oraz różnorodność biologiczną. Po szkoleniu, uczestnik będzie wiedział jak uzyskać certyfikat IP oraz jakie korzyści płyną w związku z jego posiadaniem.

M.2. Zasady integrowanej ochrony roślin

Szkolenia pn. *Zasady integrowanej ochrony z uwzględnieniem biologicznych metod oraz nowych technik w ochronie roślin – 2 szkolenia dla 50 uczestników*

Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy na temat założeń i zasad integrowanej ochrony roślin. Rolnicy poznają metody biologiczne, które z roku na rok zyskują na popularności i obecnie są najczęściej wykorzystywanymi niechemicznymi metodami ochrony. Rolnicy dowiedzą się w jaki sposób produkcja roślin z wykorzystaniem biologicznych metod ochrony wpływa na zachowanie równowagi biologicznej oraz zmniejsza depozycję środków ochrony roślin do środowiska. Ponadto poznają możliwości wykorzystania różnych czynników biologicznych w ochronie upraw, prawidłowym ich stosowaniu oraz dostępności biopreparatów na rynku środków ochrony roślin.

Szkolenia wyjazdowe:

- *Wyjazdy na demonstracje – 4 szkolenia wyjazdowe dla 40 uczestników*

M.3. Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa

Szkolenia pn. *Działania na rzecz ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu na poziomie gospodarstwa – 2 szkoleń dla 50 uczestników*

Celem szkoleń będzie promowanie praktyk rolniczych służących zwiększaniu zdolności przystosowawczych, wzmocnieniu odporności i zmniejszeniu wrażliwości na zmianę klimatu, w nawiązaniu do polityki klimatycznej UE. Tematyka szkoleń obejmować będzie zagadnienia dotyczące łagodzenia zmian klimatu poprzez naturalne sposoby absorpcji dwutlenku węgla i zapobiegania jego ulatnianiu się do atmosfery oraz praktyk służących adaptacji do tych zmian. Rolnicy zostaną zaznajomieni z zabiegami wspierającymi realizację transformacji klimatycznej, zainicjowanej Europejskim Zielonym Ładem.

Konferencja pn.:

- *Zmiany w rolnictwie w kierunku neutralności klimatycznej – 80 uczestników*

M.5. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. *Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej – 3 szkolenia dla 75 uczestników*

Celem szkoleń będzie propagowanie idei zmniejszenia presji działalności rolniczej na środowisko poprzez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, właściwe zagospodarowanie odpadów i produktów ubocznych z rolnictwa oraz poprawę efektywności energetycznej gospodarstw rolnych.

Tematyka szkoleń obejmować będzie zagadnienia dotyczące promowania aktywnej roli rolnictwa i obszarów wiejskich w rozwoju odnawialnych źródeł energii poprzez wzrost znaczenia energetyki rozproszonej, skupiającej odbiorców wokół małych lokalnych źródeł energii, uzupełnianej przez wzrastający udział energii produkowanej przez prosumentów indywidualnych. Rolnicy zostaną zaznajomieni z istniejącymi możliwościami produkcji energii na poziomie gospodarstwa rolnego z zastosowaniem technologii opartych o źródła odnawialne. Przybliżona zostanie im tematyka energetyki prosumenckiej oraz tworzenia spółdzielni energetycznych.

Konferencja pn.:

- *Obszary wiejskie zrównoważone energetycznie – 80 uczestników*

M.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa

Szkolenia pn. Sposoby przywracania i utrzymania żyzności gleby – 24 szkolenia dla 600 uczestników

Celem szkoleń będzie upowszechnianie wiedzy na temat zatrzymania i odwrócenia obecnych tendencji w zakresie degradacji gleby dla zapewnienia zdrowych i odpornych ekosystemów glebowych w celu utrzymania bezpieczeństwa żywnościowego opartego o produkty wysokiej jakości i wartości odżywczej. Tematyka szkoleń ukierunkowana będzie na zagadnienia związane ze zrównoważonym gospodarowaniem gruntami, tj. zwiększeniem ich różnorodności biologicznej, wapnowaniem oraz sposobami przywracania i utrzymania żyzności. Rolnicy poznają zagrożenia wynikające z procesu degradacji gleb, takich jak: zakwaszenie, susza glebowa, gromadzenie się zanieczyszczeń oraz założeniami racjonalnego gospodarowania środowiskiem glebowym, w kierunku zrównoważonego zarządzania gruntami. Zostaną również zaznajomieni z metodologią przygotowywania planów nawożenia, w tym przy wykorzystaniu programu INTERNAW oraz rolą i znaczeniem wykonywania badań gleby.

Szkolenia pn. Aspekty środowiskowo-klimatyczne i ekonomiczne upraw w systemie agroleśnym - możliwości wsparcia – 8 szkoleń dla 200 uczestników

Celem szkoleń będzie przekazanie rolnikom wiedzy dotyczącej istoty zakładania zadrzewień śródpolnych w kontekście przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu oraz ochrony i różnicowania krajobrazu wiejskiego, w tym m.in. ochrony zapylaczy. Podczas szkoleń rolnikom zostaną przedstawione praktyki agroleśne, w ramach których, drzewa i krzewy są zintegrowane z uprawą rolną, co w sposób bezpośredni przyczynia się do zwiększania pochłaniania i skutecznego magazynowania węgla w glebie. Uczestnicy zdobędą również wiedzę na temat systemów rolno-leśnych, które w istotny sposób wpływają na zwiększenie bioróżnorodności. Ponadto zostaną zaznajomieni z możliwościami dofinansowania w ramach PS WPR 2023-2027.

Konferencja pn.:

- *Znaczenie gleb dla bioróżnorodności – 80 uczestników*

N. DZIAŁANIA NA RZECZ ZACHOWANIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I PRZYRODNICZEGO WSI, EKOLOGICZNEGO I FUNKCJONALNEGO URZĄDZENIA GOSPODARSTWA ROLNEGO

N.2. Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło

Szkolenia pn. Rękodzieło tradycją regionu – 6 szkoleń dla 150 uczestników

Szkolenia mają na celu podnoszenie świadomości kulturowej mieszkańców obszarów wiejskich z zakresu artystycznego rzemiosła i rękodzieła ludowego. W ramach szkoleń zostaną zaprezentowane zagadnienia z zakresu dawnych i współczesnych form twórczości i kultury ludowej. Uczestnicy

zostaną zaznajomieni z tematyką ginących zawodów, unikatowych dziedzin rękodzielniczych oraz kultury regionalnej, stanowiących część światowego dziedzictwa kulturowego.

N.3. Tradycje kulinarne

Szkolenia pn. *Koła Gospodyń Wiejskich przykładem wspólnego działania na rzecz kultywowania dziedzictwa kulinarnego wsi – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie upowszechnianie wiedzy związanej z działalnością Kół Gospodyń Wiejskich na rzecz podtrzymywania dziedzictwa kulinarnego, tradycji, a także zwyczajów ludowych. Podczas szkoleń zostaną przybliżone zagadnienia dotyczące funkcjonowania KGW z uwzględnieniem obowiązujących uregulowań prawnych. Tematyka szkoleń obejmować będzie formy i zakres ich działań, co ma znaczący wpływ na rozwój lokalnych społeczności, a w efekcie na rozwój obszarów wiejskich. Uczestnicy zostaną zapoznani z aktywnością KGW na przykładzie organizacji różnych wydarzeń promocyjnych, których celem jest ukazanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa regionu, a także działań wspierających wielokierunkowy rozwój obszarów wiejskich.

O. UPOWSZECHNIANIE ROZWOJU AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ ORAZ PROWADZENIE PROMOCJI WSI JAKO ATRAKCYJNEGO MIEJSCA WYPOCZYNKU

O.1. Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy

Szkolenia pn. *Wies jako atrakcyjne miejsce życia i wypoczynku (agroturystyka, turystyka wiejska, zagrody edukacyjne) – 4 szkolenia dla 100 uczestników*

Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy o możliwych kierunkach wykorzystania przestrzeni wiejskiej do prowadzenia działalności turystycznej i edukacyjnej, a także podkreślenie walorów wsi jako miejsca do życia i wypoczynku. Tematyka szkoleń będzie dotyczyła wykorzystania potencjału obszarów wiejskich do kreowania atrakcyjnej oferty turystycznej i edukacyjnej, w oparciu o zasoby naturalne, kulturowe i społeczne. Uczestnicy szkoleń zostaną zapoznani z przepisami prawnymi obowiązującymi w agroturystyce oraz turystyce wiejskiej, a także dowiedzą się na czym polega kategoryzacja gospodarstw agroturystycznych. W trakcie szkoleń, przekazane zostaną również informacje dotyczące tworzenia gospodarstw edukacyjnych oraz funkcjonowania Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych (OSZE), w oparciu o zagrody edukacyjne województwa warmińsko-mazurskiego.

O.2. Zagrody edukacyjne

Konferencja pn.:

– *Zagroda edukacyjna pomysłem na rozwój gospodarstwa rolnego – 30 uczestników*

O.3. Gospodarstwa opiekuńcze

Szkolenia pn. *Rozwój rolnictwa społecznego na przykładzie gospodarstw opiekuńczych – 6 szkoleń dla 154 uczestników*

Celem szkoleń będzie poszerzenie wiedzy dotyczącej idei i możliwości rozwoju rolnictwa społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw opiekuńczych. Uczestnicy zostaną zaznajomieni z głównymi założeniami tworzenia i prowadzenia gospodarstw opiekuńczych, a także społecznymi i ekonomicznymi przyczynami ich rozwoju. Tematyka szkoleń będzie obejmować możliwości tworzenia gospodarstw opiekuńczych na obszarach wiejskich, w świetle obowiązujących przepisów, formy organizacyjne i prawne, a także dobre praktyki prowadzenia działalności opiekuńczej w kraju i za granicą.

P. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMÓW ROLNOŚRODOWISKOWYCH ORAZ PROGRAMU DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZENIA ODPLYWU AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH

P.2. Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)

Szkolenia pn. *Interwencje środowiskowo-klimatyczne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, w tym PROW 2014-2020 oraz PS WPR 2023-2027 – 17 szkoleń dla 425 uczestników*

Celem szkoleń będzie zaznajomienie rolników z aktualnymi przepisami dotyczącymi interwencji RŚK, realizowanych w ramach PS WPR 2023-2027 oraz działaniami RŚK realizowanymi w ramach PROW 2014-2020. Tematyka szkoleń ukierunkowana będzie na zagadnieniach dotyczących wymagań oraz korzyści płynących z realizacji poszczególnych interwencji oraz informacji dotyczących sposobu kontynuowania działań RŚK, podjętych w ramach PROW 2014-2020 w roku 2022 lub wcześniej. Rolnicy zostaną zaznajomieni z wymaganiami w ramach poszczególnych interwencji, stawkami płatności, listą aktów prawnych regulujących działania RŚK oraz niezbędną dokumentacją jaką rolnik musi posiadać bądź prowadzić, w ramach realizowanych interwencji.

Konferencja pn.:

- *Praktyki rolno-środowiskowo-klimatyczne kluczem do osiągnięcia neutralności klimatycznej – 60 uczestników*

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	Szkolenie	520	14 505
2	Szkolenie wyjazdowe	80	
3	Konferencja	23	

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	144	40	5	0	0	189	3 039
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	108	40	2			150	1 949
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	36		3			39	1 090
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	40	0	2	0	0	42	1 131
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	14		1			15	430
Z.1.B.3.	Normy i wymogi warunkowości	5					5	125

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.B.5.	BHP	14					14	351
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	7		1			8	225
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	4	0	1	0	0	5	200
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	4		1			5	200
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	27	10	0	0	0	37	630
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	14	10				24	300
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR	13					13	330
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	3	26	3	0	0	32	915
Z.1.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	2					2	50
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	1					1	25
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich		26	3			29	840
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	7	0	1	0	0	8	215
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	7		1			8	215
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	163	0	3	0	0	166	4 527
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	99		1			100	2 587
Z.1.G.2.	PROW i PS WPR *	64		2			66	1 940
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	6	0	1	0	0	7	200
Z.1.H.3.	Systemy jakości żywności			1			1	50
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	6					6	150
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	4	0	1	0	0	5	170
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	4		1			5	170
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	12	0	1	0	0	13	351
Z.1.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych			1			1	50

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	12					12	301
Z.1.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	19	0	0	0	0	19	475
Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	19					19	475
Z.1.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	7	0	0	0	0	7	175
Z.1.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	7					7	175
Z.1.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	47	4	3	0	0	54	1 458
Z.1.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	8					8	203
Z.1.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	2	4				6	90
Z.1.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	2		1			3	130
Z.1.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	3		1			4	155
Z.1.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	32		1			33	880
Z.1.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego	10	0	0	0	0	10	250
Z.1.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	6					6	150
Z.1.N.3.	Tradycje kulinarne	4					4	100
Z.1.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	10	0	1	0	0	11	284
Z.1.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	4					4	100
Z.1.O.2.	Zagrody edukacyjne			1			1	30
Z.1.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	6					6	154
Z.1.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	17	0	1	0	0	18	485

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	17		1			18	485
RAZEM		520	80	23	0	0	623	14 505

*) z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych, klimatycznych

Zadanie 2.

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Działalność informacyjna WMODR w zakresie wsparcia produkcji rolniczej ma charakter doradczy, informacyjny i upowszechnieniowy. Celem działalności informacyjnej WMODR będzie generowanie, gromadzenie, przechowywanie, przekazywanie, udostępnianie oraz wykorzystywanie informacji dotyczących poprawy poziomu dochodów rolniczych, wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz podnoszenia konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych.

W 2024 roku WMODR planuje udzielić 9 682 informacje, które obejmą swym zakresem:

- stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze – 2 016,
- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych – 1 677,
- rachunkowość w gospodarstwach rolnych – 212,
- rolnictwo ekologiczne – 382,
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – 287,
- unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego – 109,
- ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych – 3 304,
- modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku – 115,
- zarządzanie gospodarstwem rolnym – 182,
- promocja produktów lokalnych i regionalnych – 170,
- zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej – 123,
- zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku – 101,
- upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska – 354,
- działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego – 134,
- upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – 192,
- realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych – 324.

W ramach działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej pracownicy merytoryczni WMODR opracują cały szereg broszur, ulotek, informacji na stronę internetową www.w-modr.pl i artykułów do miesięcznika „*Bieżące Informacje*”.

Zaplanowano opracowanie oraz publikacje 18 tytułów broszur i 24 tytułów ulotek (*informacja dot. planu wydawniczego znajduje w tab. 41*) o tematyce obejmującej:

- 45 lat pracy w doradztwie rolniczym – 1 broszura,
- Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego - produkcja zwierzęca oraz uprawy paszowe – 1 broszura,
- Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego - uprawy rolnicze – 1 broszura,
- Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego - warzywa, rośliny jagodowe i zioła – 1 broszura,
- Dostosowanie gospodarstwa do zasad warunkowości obowiązkiem rolnika – 1 broszura,
- Doświadczenia, wnioski i zalecenia wynikające z wdrażania praktyk rolnictwa węglowego – 1 broszura,
- Ekoschematy – praktyki do spełnienia – 1 broszura,
- Koncepcja Smart Villages - szansa na rozwój – 1 broszura,
- Krótkie łańcuchy dostaw żywności – 1 broszura,
- Lista odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego – 1 broszura,
- Obszary wiejskie zrównoważone energetycznie – 1 broszura,
- Podsumowanie konkursu „*Innowacyjne rozwiązania w gospodarstwie młodego rolnika*” – 1 broszura,
- Rola lidera w rozwoju obszarów wiejskich – 1 broszura,
- Warunki sanitarno-higieniczne w produkcji żywności na małą skalę – 1 broszura,
- Współczesne użytkowanie koni – 1 broszura,
- Wybór biologicznych środków ochrony roślin – 1 broszura,
- Wykorzystanie ziół w gospodarstwie domowym – 1 broszura,
- Zagrody edukacyjne województwa warmińsko-mazurskiego – 1 broszura.

- Agroekologia: gospodarstwa zrównoważone klimatycznie – 1 ulotka,
- Charakterystyka odmian ziemniaka zalecanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim – 1 ulotka,
- Content marketing w branży rolniczej – 1 ulotka,
- Dobra kultura rolna a wymogi ochrony środowiska – 1 ulotka,
- Doświadczenie pracy w ramach zespołów tematycznych – 1 ulotka,
- Interwencje leśne i zadrzewieniowe PS WPR 2023-2027 – 1 ulotka,
- Jak bezpiecznie pracować z bydłem mlecznym? – 1 ulotka,
- Jak zacząć chów i hodowlę bydła mięsnego? – 1 ulotka,
- Jak założyć grupę operacyjną? – 1 ulotka,
- Małe winnice - jak zacząć i odnieść sukces – 1 ulotka,
- Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin, w tym metody ograniczenia strat składników pokarmowych – 1 ulotka,
- Odmiany soi, które sprawdzą się na polach na Warmii i Mazurach – 1 ulotka,
- Permakultura w rolnictwie – 1 ulotka,
- Przykłady funkcjonowania grup operacyjnych w województwie warmińsko-mazurskim – 1 ulotka,

- Upowszechnianie innowacji w rolnictwie – 1 ulotka,
- Rola makro i mikroelementów w żywieniu bydła mlecznego – 1 ulotka,
- Rośliny bobowate – cenny element bioróżnorodności – 1 ulotka,
- Strategia „zero waste marketing” w promocji branży rolniczej – 1 ulotka,
- Uprawa grochu – 1 ulotka,
- Wpływ wdrażanych norm i wymogów warunkowości na wysokość płatności bezpośrednich – 1 ulotka,
- Wydarzenia promujące innowacje w 2024 roku – 1 ulotka,
- Zarządzanie wodą w gospodarstwie rolnym – 1 ulotka,
- Znaczenie gleby dla bioróżnorodności – 1 ulotka,
- Żywnienie pastwiskowe bydła mięsnego – 1 ulotka.

W 2024 roku WMODR wyda 11 numerów miesięcznika pn. „*Bieżące Informacje*”, w których zostanie zamieszczonych 246 artykułów autorstwa specjalistów i doradców. W wydawnictwie zewnętrznym zostanie zamieszczony 1 artykuł dot. nowych rozwiązań w produkcji roślinnej. Dodatkowo WMODR planuje zamieszczać informacje w postaci krótkich i zwięzłych wiadomości na stronie internetowej www.w-modr.pl. Łącznie planuje się umieszczenie na stronie internetowej 278 materiałów informacyjnych.

W 2024 roku WMODR zorganizuje 92 stoiska informacyjno-promocyjne, podczas których możliwe będzie zapoznanie się z ofertą WMODR:

a) dożynki gminne, powiatowe:

- podczas dożynek gminnych – 72 stoiska,
- podczas dożynek powiatowych – 9 stoisk,

b) regionalne i lokalne pikniki, festiwale, święta, itp.:

- podczas Dni Pól – 1 stoisko,
- inne: podczas pikników, festiwali, świąt – 9 stoisk,

c) wystawy o charakterze wojewódzkim – 1 stoisko informacyjne:

- podczas Dożynek Wojewódzkich.

W związku z dynamicznym rozwojem społeczeństwa informacyjnego ukierunkowanego w coraz większym stopniu na komunikację elektroniczną WMODR planujemy rozszerzenie dotychczasowych działań podejmowanych w mediach elektronicznych oraz szersze wykorzystanie narzędzi komunikacji na odległość takich jak serwis YouTube i profil na portalu społecznościowym FB.

WMODR zamierza kontynuować współpracę (wywiady, pomoc w przygotowaniu audycji radiowych) ze środkami masowego przekazu m.in. z TVP3 Olsztyn, TVP Kopernik, Polskie Radio Olsztyn, TVP 1 *Agrobiznes* i w tym celu planuje przygotować 30 audycji telewizyjnych, udzielić 6 wywiadów telewizyjnych oraz wziąć udział w 7 audycjach radiowych.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Informacja		9 682

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład
2.1.	Broszura	18	2 200
2.2.	Ulotka	24	2 800
2.3.	Info na www.	278	
2.4.	Art. w miesięczniku odr	246	
3	Stoisko informacyjno-promocyjne	92	
4.	Pozostała działalność informacyjna	Liczba form	
4.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)	7	
4.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	36	
4.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	1	

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	2 016	2	2	42	74	0	0	1
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1 118	1	2	28	41			1
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	863	1		14	33			
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	35			0	0			
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	1 677	2	8	23	72	0	0	0
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	834		3	3	33			
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	452	1	4	11	36			
Z.2.B.3.	Normy i wymogi warunkowości	173	1	1	3	1			
Z.2.B.5.	BHP	93			4	2			
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	125			2				

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	212	0	0	3	0	0	0	0
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	129			2				
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	37			0				
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	46			1				
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	382	3	0	22	5	0	0	0
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	194	3		15	3			
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	36			2	1			
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR	152			5	1			
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	287	3	5	35	22	0	92	43
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	118			6	4			
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	13			0				
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	39			5	4			
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	117	3	5	24	14		92	43
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	109	1	0	9	2	0	0	0
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumentka i racjonalne żywienie	60	1		9	2			
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	49			0				
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	3 304	2	2	53	17	0	0	0
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	2 508			21	5			
Z.2.G.2.	PROW i PS WPR*	671	2	2	27	11			
Z.2.G.3.	Programy Regionalne	22			0				
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	22			2				
Z.2.G.5.	Inne programy	81			3	1			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	115	1	0	4	1	0	0	0
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	35			2				
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	16			0				
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	24			0				
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	40	1		2	1			
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	182	0	0	13	15	0	0	0
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	98			11	4			
Z.2.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	37			0				
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	10			0				
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	37			2	11			
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	170	1	0	28	7	0	0	0
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	97			21	4			
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	32	1		3	1			
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	41			4	2			
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	123	0	1	6	2	0	0	0
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	123		1	6	2			
Z.2.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	101	0	0	0	0	0	0	0

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	101			0				
Z.2.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	354	2	6	13	9	0	0	0
Z.2.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	55			1	1			
Z.2.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	76	1		0				
Z.2.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	30		1	3	3			
Z.2.M.4.	Energetyka prosumencka	21			3	1			
Z.2.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	64	1		2	1			
Z.2.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	12		1	1	1			
Z.2.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	14			0				
Z.2.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	82		4	3	2			
Z.2.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego	134	0	0	9	13	0	0	0
Z.2.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	71			1	11			
Z.2.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	21			4				
Z.2.N.3.	Tradycje kulinarne	42			4	2			
Z.2.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	192	1	0	12	5	0	0	0
Z.2.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	70			8	2			
Z.2.O.2.	Zagrody edukacyjne	49	1		4	2			
Z.2.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	73			0	1			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	324	0	0	6	2	0	0	0
Z.2.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	115			4	1			
Z.2.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	208			2	1			
Z.2.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	1			0				
RAZEM		9 682	18	24	278	246	0	92	44

*) z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych, klimatycznych i RŚK

Zadanie 3.

Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

WMODR w 2024 roku planuje udzielić 41 informacji oraz 159 porad indywidualnych. dotyczących kwalifikacji rolniczych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie kwalifikacji rolniczych posiadanych przez osoby wykonujące działalność rolniczą (Dz.U. z 2012 r., poz. 109, z późn. zm.). Porady te w dużej mierze dotyczyć będą aktualnych możliwości nabycia lub uzupełnienia przez rolników i mieszkańców obszarów wiejskich kwalifikacji zawodowych potwierdzonych uzyskaniem tytułu zawodowego niezbędnego w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej. Pracownicy WMODR będą doradzać w zakresie wyboru odpowiedniej szkoły lub kursu, który pozwoli uzupełnić konieczne wykształcenie m.in. do spełnienia wymogów formalnych działań PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027. Jak również przekazywane będą informacje o możliwości ukończenia szkolenia w zakresie stosowania i sprzedaży środków ochrony roślin oraz integrowanej produkcji roślin (w ramach działalności odpłatnej).

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonują dwie szkoły rolnicze, które nadzorowane są przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie;
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Karolewie.

Współpraca z WMODR jest cykliczna, podczas różnego rodzaju przedsięwzięć. Szkoły te prezentują swoją ofertę szkoleniową podczas *Wiosennych Targów Ogrodniczych „Pamiętajcie o ogrodach”* oraz *agroWARMA 2024 Targi Warmii i Mazur* zachęcając potencjalnych kandydatów do wstąpienia w szeregi szkoły. Współpraca przebiega również przy organizacji konkursów wiedzy rolniczej, umiejętności rolniczych, olimpiad.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	41
2.	Porada indywidualna	159

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi - wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Porada indywidualna	Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji	Łączna liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
Z.3.1.	Reorientacja zawodowa	13	159	0	49
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	20		0	110
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	8		0	41

Zadanie 4.

Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Rok 2024 jest drugim rokiem wdrażania Krajowego Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023–2027.

Doradcy WMODR będą świadczyć doradztwo w zakresie interwencji PS WPR 2023-2027 i ich pozytywnych skutkach dla gospodarstw rolnych i obszarów wiejskich w tym wymogów, które muszą spełnić, aby otrzymać nowe rodzaje wsparcia finansowego ze środków UE i krajowych.

W związku z powyższym WMODR w 2024 roku planuje udzielić 13 060 porad indywidualnych w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych. Największą grupę porad indywidualnych stanowić będą porady dotyczące płatności bezpośrednich – 10 458 porad. WMODR udzieli również porad dotyczących interwencji z zakresu Rozwoju Obszarów Wiejskich – 2 325, 167 porad dotyczących pozostałej działalności doradczej, 65 porad dotyczących kredytów preferencyjnych, komercyjnych i leasingów oraz 45 porad nt. programów regionalnych.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zadaniu 1 w pozycji Z.1.G. formy informacyjne w zadaniu 2 w pozycji Z.2.G.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		13 060

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba uczestników	
1	2	3	4	5	6
Z.4.I.	Działalność doradcza	13 060	0	0	13 060
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	10 458			10 458
Z.4.I.2.	Interwencje z zakresu Rozwoju Obszarów Wiejskich	2 325			2 325
Z.4.I.3.	Programy regionalne	45			45
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	65			65
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza	167			167

Zadanie 5.

Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

W 2024 roku pracownicy WMODR kontynuować będą prowadzenie analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji w celu gromadzenia i upowszechniania danych, poprzez monitorowanie oraz analizowanie informacji rynkowych w danym zakresie. Jednym z zadań doradców terenowych WMODR będzie pozyskiwanie informacji dotyczących cen płodów rolnych na lokalnych targowiskach. W tym celu prowadzić będą monitoringi tygodniowe i miesięczne. Na podstawie tygodniowych zestawień cen targowiskowych produktów rolnych sporządzone będą raporty, które przekazane zostaną do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także TVP. Natomiast dla Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, sporządzone będą zestawienia cen nawozów mineralnych w następujących miesiącach: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, wrzesień i grudzień oraz raz na kwartał środków ochrony roślin. Przeprowadzając monitoringi, doradcy terenowi będą pozyskiwać dane dotyczące cen: nawozów mineralnych, środków produkcji, płodów rolnych, pasz oraz usług rolniczych. Na podstawie tych danych, zostanie opracowanych 11 wkładek pn. „Agrorynek” do miesięcznika WMODR „Bieżące Informacje”.

W 2024 roku WMODR zaplanował przeprowadzenie 472 monitoringów miesięcznych, z czego 145 to monitoringi cen nawozów mineralnych, 99 – monitoringi cen środków produkcji, 140 – monitoringi cen płodów rolnych, oraz inne monitoringi: 66 – monitoringi pasz, 22 monitoringi cen usług rolniczych. Monitoringi tygodniowe zostały zaplanowane w liczbie 3 214, z czego

zaplanowanych jest 200 meldunków zniwnych, 2 858 monitoringów przebiegu prac w rolnictwie (agrofagi) oraz 156 monitoringów cen płodów rolnych. W 2024 roku WMODR udzieli 697 porad indywidualnych dotyczących monitoringu przebiegu prac w rolnictwie (agrofagi).

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

Lp.	Forma	Liczba form
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Monitoring	3 686
2.	Analiza	8
3.	Porada indywidualna	697

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Z.5.I.	Monitoring	3 686
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	145
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji	99
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	296
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie	3 058
Z.5.I.5.	Inne monitoringi	88
Z.5.II.	Analiza	8
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	4
Z.5.II.2.	Analiza cen środków produkcji	4
Z.5.III.	Porada	697

Zadanie 6.

Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

WMODR nie prowadzi porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.

Tab. 11. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – ogółem

Forma	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Doświadczenie w ramach PDO	-	-

Tab. 12. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – wg rodzajów

Symbol	Wyszczególnienie	Liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
1	2	3	4
Z.6.1.	Doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU	-	-

Zadanie 7.

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Działania WMODR skupione będą wokół upowszechniania i promowania praktyk przyjaznych środowisku, które powinny racjonalizować nakłady środków produkcji w celu minimalizacji emisji gazów cieplarnianych i ograniczenia skutków zmienności plonowania. Wśród nich znajdują się m.in. rolnictwo regeneratywne, agroekologia, systemy bazujące na ochronie gleby, technologie precyzyjnego zarządzania gospodarstwem, włączanie metod opartych na naturalnych rozwiązaniach oraz zwiększanie agroróżnorodności (płodozmian, międzyplony, odmiany/rasy lokalne, polikultury roślin).

Podejmowane czynności doradcze związane będą z urzeczywistnieniem postępów w zwiększaniu zdolności przystosowawczych, wzmocnieniem odporności i zmniejszeniem wrażliwości na zmianę klimatu, realizowane w sposób zintegrowany z innymi inicjatywami w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Zrównoważona intensyfikacja i inteligentne klimatycznie rolnictwo, są względem siebie komplementarne i stanowi to podstawę rolnictwa przyjaznego klimatowi.

Działania podejmowane przez WMODR służyć będą wspieraniu osiągnięcia następujących założeń:

- wzmocnienia zdolności ekosystemów rolnych poprzez bardziej zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych takich jak woda i gleba;
- rozwijania infrastruktury ekologicznej wzmacniającej funkcje rolnictwa wobec środowiska;
- podniesienia wydajności produkcji rolnej w sposób stabilny tak, aby zapewnić wzrost dochodów gospodarstw rolnych, bezpieczeństwo żywnościowe i rozwój obszarów wiejskich;
- zwiększenia dostosowania systemów rolnych i żywnościowych do zmian klimatu oraz odporności na ich konsekwencje na różnych poziomach;
- transformacji systemu rolnego w kierunku ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z rolnictwa.

Działalność WMODR w zakresie upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska prowadzona będzie w formie porad indywidualnych, doradztwa grupowego, pokazów, demonstracji i konkursów. W roku 2024 praca doradcza skupiona będzie w głównej mierze na udzielaniu porad indywidualnych, które będą dotyczyły:

- stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (planuje się zrealizować 8 554 porady),
- rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych (planuje się zrealizować 8 849 porad),
- rolnictwa ekologicznego (planuje się zrealizować 1 677 porad),
- upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska (planuje się zrealizować 1 215 porad),
- modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku (planuje się zrealizować 457 porad).

Doradztwo grupowe:

W ramach upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska zawiązano następujące grupy:

- Grupa producentów bydła mięsnego – 7 grup, 40 uczestników;
- Grupa producentów ziemniaka – 1 grupa, 7 uczestników;
- Grupa producentów roślin bobowatych – 2 grupy, 10 uczestników;
- Grupa plantatorów rzepaku ozimego – 1 grupa, 5 uczestników;
- Grupa producentów żywności ekologicznej – 1 grupa, 7 uczestników;
- Grupa producentów wykorzystujących mikroorganizmy pożyteczne w produkcji rolnej – 1 grupa, 5 uczestników;
- Grupa producentów rolnych stosujących praktyki służące przywróceniu zrównoważonego obiegu węgla w przyrodzie – 1 grupa, 6 uczestników.
- Grupa zajmująca się szkodami towieckimi w rolnictwie – 1 grupa, 5 uczestników;

Tematyka łączy 15 grup z 85 uczestnikami. W ramach każdej grupy zaplanowano do realizacji po 4 spotkania. Łącznie zostanie przeprowadzonych 60 spotkań dla 340 uczestników.

Pokazy:

- *Błękitno-zielona infrastruktura, tj. zdolność retencyjna w krajobrazie rolniczym – 3*
Głównym celem pokazów będzie przekazanie wiedzy i umiejętności z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury. Pokaz ten jest ważnym elementem edukacji w zakresie kształtowania krajobrazu rolniczego i ma przyczynić się do zwiększenia świadomości rolników i innych osób odpowiedzialnych za kształtowanie krajobrazu rolniczego na temat roli błękitno-zielonej infrastruktury w ochronie środowiska i rozwoju rolnictwa. Pokazy polegać będą na poznaniu pojęcia oraz roli błękitno-zielonej infrastruktury w krajobrazie rolniczym oraz poznaniu metod i przyswojeniu umiejętności związanych ze zwiększaniem zdolności retencyjnej w krajobrazie rolniczym.
- *Cięcie i formowanie drzew owocowych – 4*
Głównym celem pokazów będzie przedstawienie zasad prawidłowego cięcia i formowania koron drzew owocowych wpływającego na owocowanie oraz stan fitosanitarny sadu. Podczas pokazów zostanie omówiona technika cięcia drzew przed sadzeniem oraz w kolejnych latach owocowania. Uczestnikom pokazu zostanie wskazane, że głównym celem cięcia drzew jest uzyskanie wysokich plonów o dobrej jakości przez cały okres owocowania sadu, oraz że równowaga pomiędzy wzrostem, a owocowaniem występuje wtedy gdy jest ono proporcjonalnie rozłożone w całej koronie. Omówione zostaną również podstawowe zasady BHP podczas prac pielęgnacyjnych w sadzie oraz zostaną krótko scharakteryzowane gatunki i odmiany objęte pokazem.
- *Eksploatacja i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – 1*
Pokaz ma na celu przekazanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do prawidłowego korzystania i utrzymania w dobrej kondycji urządzeń melioracyjnych. Pokaz polegać będzie na: poznaniu zasad eksploatacji i utrzymania urządzeń melioracji wodnych, nauce wykonywania podstawowych prac eksploatacyjnych i konserwacyjnych związanych z urządzeniami melioracyjnymi, rozwijaniu umiejętności praktycznych oraz podniesieniu świadomości na temat znaczenia melioracji wodnych. Uczestnicy pokazu uzyskają wiedzę na temat: rodzaju urządzeń melioracji wodnych, zasad eksploatacji i utrzymania urządzeń melioracyjnych, podstawowych

prac związanych z eksploatacją konserwacją melioracji wodnych, zagrożeń związanych z niewłaściwą eksploatacją i utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych.

➤ *Higieniczne pozyskanie miodów odmianowych – 7*

Głównym celem pokazów będzie przedstawienie zasad oceny dojrzałości miodów do pozyskania oraz możliwości pozyskiwania coraz bardziej poszukiwanych przez konsumentów miodów odmianowych i innych produktów pszczelich wysokiej jakości. Przez higieniczne pozyskanie miodów w pasiece rozumiemy czynności, które zapobiegają powstawaniu, przenoszeniu i rozprzestrzenianiu się chorób pszczoł dorosłych i czerwia, tj. utrzymanie porządku i czystości na terenie pasieczyska, magazynów i pracowni pszczelarskich, a także higieny osobistej pszczelarza. Pokazy polegać będą na praktycznym zademonstrowaniu procesu pozyskania określonego miodu odmianowego, np. z sadów, rzepakowego, malinowego, lipowego itp. z przestrzeganiem wymogów higieny w pasiece. Wszystkie wykonywane w pasiece prace będą prowadziły do pozyskania miodu wysokiej jakości. Rolnicy uczestniczący w pokazie samodzielnie będą potrafili powtarzać te czynności we własnych pasiekach.

➤ *Kalibracja opryskiwacza polowego jako element dobrej praktyki ochrony roślin – 18*

Celem pokazów będzie przekazanie praktycznej informacji nt. właściwego sposobu przeprowadzenia kalibracji opryskiwacza. Precyzyjna regulacja opryskiwacza polowego do konkretnego oprysku na konkretnym polu przed każdym zabiegiem jest konieczna aby oprysk był wykonany równomiernie na powierzchni pola, a zużycie cieczy roboczej odpowiadało zaleceniom z etykiety określonego środka ochrony roślin. Dodatkowym efektem są minimalne straty środków ochrony roślin, co poza racjonalizacją kosztów produkcji prowadzi do znacznego ograniczenia ryzyka zanieczyszczenia środowiska. Rolnicy uczestniczący w pokazie będą samodzielnie umieli skalibrować opryskiwacz polowy w swoim gospodarstwie.

➤ *Pasze objętościowe w gospodarstwie – prawidłowe przygotowanie i przechowywanie – 12*

Głównym celem pokazów będzie upowszechnianie aktualnych technologii i metod konserwacji zielonej masy z użytków trawiastych, roślin motylkowych i mieszanek z trawami lub kukurydzy z zastosowaniem nowych rodzajów sprzętu, odpowiedniej metody kiszenia i doboru środków konserwujących. Ważnym elementem w zapewnieniu odpowiedniej ilości pasz dla zwierząt jest konserwacja materiału roślinnego zebranego z pola oraz uniknięcie strat podczas przechowywania. Najprostsze sposoby konserwacji pasz objętościowych to: kiszenie i suszenie. Ponadto omówione zostaną podstawowe zasady BHP podczas zbioru zielonki i jej kiszenia, zasady prawidłowo przygotowanego silosu, przyzmy, miejsca składowania bel.

➤ *Zasady DDD w produkcji zwierzęcej (dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja) – 4*

Głównym celem pokazów będzie kształtowanie umiejętności w zakresie stosowania odpowiednich metod dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji oraz rozwijanie zdolności interpretowania zagrożeń ze strony drobnoustrojów, insektów i gryzoni oraz sposobów ich eliminacji. Zasady DDD obiektów inwentarskich obejmują kilka rodzajów zabiegów polegających na prowadzeniu działań i czynności mechanicznych, biologicznych oraz chemicznych. Rolnicy uczestniczący w pokazie zdobędą wiedzę w zakresie prawidłowego planowania dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji w budynkach gospodarskich, a także w zakresie stosowania metod zwalczania drobnoustrojów, insektów i gryzoni z uwzględnieniem ich wpływu na środowisko wewnętrzne i zewnętrzne.

➤ *Zasady doboru roślin ozdobnych w ogródkach przydomowych – 6*

Celem pokazów będzie zaprezentowanie zasad tworzenia kompozycji z roślin ozdobnych w przydomowych ogródkach, zarówno w gospodarstwach rolnych jak i agroturystycznych.

Uczestnicy pokazów zostaną zaznajomieni z różnymi typami ogrodów – począwszy od ogrodów w stylu wiejskim z dominacją starych gatunków i odmian roślin ozdobnych, jak i nowoczesnymi ogrodami z zastosowaniem ozdobnych traw czy formowanych drzew i krzewów iglastych i liściastych. Estetycznie wyglądający ogród i przestrzeń rekreacyjna to wizytówka dobrego gospodarstwa.

- *Zastosowanie nowoczesnych technologii w precyzyjnym siewie roślin uprawnych – 3*
Cele pokazów będzie zapoznanie uczestników z nowoczesnymi technologiami wykorzystywanymi w uprawie i siewie, które dają możliwość zmniejszenia zużycia paliwa i nakładów robocizny, pozwalają zaoszczędzić na materiale siewnym i dają możliwość stworzenia jednakowych warunków potrzebnych do rozwoju poszczególnych roślin. Siew precyzyjny, zwany inaczej punktowym to równomierne rozmieszczenie pojedynczych nasion w rzędzie. Duża precyzja wykonanego zabiegu oraz zwiększenie plonu w stosunku do siewu rzędowego to główne zalety siewu punktowego. Przyczynia się on również do zmniejszenia nakładów pracy, pozwala zaoszczędzić na materiale siewnym oraz daje możliwość stworzenia jednakowych warunków potrzebnych do rozwoju poszczególnych roślin.
- *Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych – 22*
Celem pokazów będzie przedstawienie zasad prawidłowego pobierania próbek do badania zasobności i odczynu gleby. Badania oraz ich systematyczność ma fundamentalne znaczenie w zakresie racjonalnej gospodarki nawozowej. Dzięki badaniom oraz postawieniu właściwej diagnozy można podjąć odpowiednie działania związane z zabiegami agrotechnicznymi. Pokazy polegać będą na prezentacji zasad prawidłowego pobierania próbek gleby do badania zasobności i jej odczynu. Uczestnicy uzyskają wiedzę z podstaw racjonalnej gospodarki nawozowej. Umiejętność prawidłowego odczytu wyników badań oraz ich oceny umożliwi rolnikom podejmowanie trafnych decyzji dotyczących nawożenia gleb w gospodarstwie.

Demonstracje:

Demonstracje polowe:

- Technologia uprawy zbóż:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenicy ozimej – 15*
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenżyta ozimego – 14*
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze żyta ozimego – 9*
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze pszenicy jarej – 11*
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze jęczmienia jarego – 9*
- Technologia uprawy kukurydzy:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze kukurydzy – 10*
- Technologia uprawy roślin oleistych:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze roślin oleistych – 4*
- Technologia uprawy ziemniaka:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze ziemniaka – 4*
- Technologia uprawy roślin bobowatych:
 - Dobór odmiany oraz technologii uprawy jako czynniki plonotwórcze roślin bobowatych – 2*

Celem demonstracji polowych będzie upowszechnianie prawidłowej technologii produkcji uwzględniającej zasady integrowanej ochrony roślin, które wpisują się w założenia Europejskiego Zielonego Ładu, jako element ograniczający nadmierne stosowanie środków ochrony roślin. W szczególności zostaną przedstawione zagadnienia dotyczące prawidłowego doboru odmian oraz metod ochrony z agrofagami. Uprawa odmian zalecanych do uprawy w naszych warunkach

siedliskowych jest jednym z podstawowych elementów opracowania prawidłowej technologii produkcji. Na szkoleniach na bazie poletek demonstracyjnych zaprezentowane zostaną odmiany, które rekomendowane są przez Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe. W ten sposób nastąpi popularyzacja wyników hodowli i innych elementów technologii uprawy wśród producentów rolnych. Dzięki temu można ograniczyć stosowanie środków ochrony roślin i wpłynąć na ochronę środowiska naturalnego oraz zmniejszyć koszty produkcji w danej uprawie.

- *Biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł. Dobre praktyki pszczelarskie – 5*
Celem demonstracji będzie upowszechnienie niechemicznych metod zwalczania warrozy pszczoł w sezonie pożytkowym poprzez: wycinanie części czerwiu trutowego, stosowanie kompozycji kwasów organicznych oraz substancji naturalnych. Metody te nabierają coraz większego znaczenia wobec pozostałości metod chemicznych i ich szkodliwości dla osób spożywających produkty pszczele. Dodatkowo celem demonstracji będzie zwrócenie szczególnej uwagi w jaki sposób pszczelarze powinni dbać o swoje pasieki, tak aby przełożyło się to na poprawę jakości miodów odmianowych, a także na wymierne korzyści ekonomiczno-finansowe.
- *Zastosowanie probiotechnologii w produkcji rolnej – 10*
Celem demonstracji będzie upowszechnienie praktyk rolniczych służących zwiększeniu poziomu żyzności gleb oraz ograniczenia jej degradacji z zastosowaniem probiotechnologii wykorzystującej pożyteczne mikroorganizmy. Demonstracje polegać będą na zbadaniu i analizie próbek gleby na potrzeby przygotowania indywidualnych metodyk zastosowania w gospodarstwie rolnym preparatów probiotycznych a następnie ponownym przeprowadzeniu badania gleby w celu oceny wpływu probiotyków na środowisko glebowe. Uczestnicy uzyskają szeroką wiedzę na temat zasadności utrzymywania zdrowotności gleby, przewartościowania podejścia do gleby jako ekosystemu, którym trzeba umiejętnie zarządzać aby działał sprawnie w celu zapewnienia solidnej podstawy produkcji rolniczej i rozwoju bioróżnorodności.
- *Metody renowacji trwałych użytków zielonych – 11*
Celem demonstracji będzie dostosowanie odpowiedniej metody renowacji użytków zielonych jako podstawowego warunku zapewniającego utrzymanie korzystnego składu gatunkowego zbiorowisk trawiastych. Odpowiednio pielęgnując zdegradowane trwałe użytki zielone, w tani i szybki sposób można doprowadzić do poprawy składu botanicznego runi i przywrócić w pełni ich walory produkcyjne. Do podstawowych pasz objętościowych wykorzystywanych w żywieniu bydła zaliczamy siano, kiszonki, sianokiszonki itp. Pasze te powinny być jak największej jakości oraz smakowitości. Aby wytworzyć wysokiej jakości siano czy też sianokiszonkę/kiszonkę potrzeby nam jest surowiec najwyższej jakości, czyli zielonki. Magazynem zielonek są właśnie użytki zielone, które dostarczają pasz dla zwierząt gospodarskich.
- *Biologiczna ochrona roślin rolniczych i ogrodniczych – 1*
Celem demonstracji będzie zapoznanie producentów ogrodniczych z dostępnymi metodami niechemicznego zwalczania agrofagów, a przeprowadzone na jej bazie szkolenia będą miejscem przekazania praktycznych sposobów walki z chorobami i szkodnikami roślin ogrodniczych. Ochrona biologiczna jest częścią integrowanej ochrony roślin i wpisuje się w strategię Europejskiego Zielonego Ładu. Metody biologiczne polegają na wykorzystaniu naturalnych wrogów, tj. mikroorganizmów (wirusów, bakterii, grzybów) oraz makroorganizmów (nicienie, pożyteczne owady i roztocza) do ograniczenia populacji sprawców chorób i szkodników w uprawach roślin. Do biologicznej ochrony można stosować także produkty biotechniczne zawierające wyciągi roślinne.

Konkursy:

W 2024 roku WMODR planuje przygotowywać zgłoszenia uczestników do konkursów o charakterze ogólnokrajowym i wojewódzkim oraz zorganizować jeden konkurs. Celem organizowanych konkursów będzie promowanie osiągnięć ich uczestników, w zakresie innowacyjnych osiągnięć produkcyjnych, hodowlanych lub zarządzania gospodarstwem.

- „*AgroLiga*” – zgłoszenie uczestników do ogólnopolskiego konkursu organizowanego przez Redakcję Rolną Programu 1 TVP S.A., Stowarzyszenie AgroBiznesKlub, na szczeblu wojewódzkim – przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Honorowy Patronat nad Galą AgroLiga, odbywającą się w Pałacu Prezydenckim, sprawuje Prezydent RP. Celem konkursu będzie wyłonienie i promowanie najlepszych polskich rolników i agropodsiębiorców w dwóch kategoriach: Rolnik i Firma. Konkurs nagradza wyróżniających się rolników oraz najlepszych przedsiębiorców działających w branży rolno-spożywczej. Umożliwia prezentację dorobku rolnictwa i firm funkcjonujących w tym obszarze z poszczególnych województw.
- „*Bezpieczne gospodarstwo rolne*” – zgłoszenie uczestników do ogólnopolskiego konkursu organizowanego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Celem konkursu będzie promocja zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym. Konkurs skierowany jest do właścicieli gospodarstw indywidualnych, z których przynajmniej jeden z właścicieli jest objęty ubezpieczeniem społecznym rolników. Konkurs umożliwia zaprezentowanie własnego warsztatu pracy i osiągnięć zawodowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, a przede wszystkim poddania swojego gospodarstwa profesjonalnemu audytowi bezpieczeństwa pracy, który wykonują komisje konkursowe.
- „*Farmer Roku*” – zgłoszenie uczestników do ogólnopolskiego konkursu organizowanego przez Stowarzyszenie Polski Klub Rolnik. Celem konkursu będzie promowanie nowoczesnego rolnictwa i tych producentów rolnych, którzy dzięki pomysłowości, inicjatywie i wykorzystywaniu narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej modernizują i rozwijają swoje gospodarstwa, a także kreują pozytywny wizerunek polskiej wsi i rolnictwa. W konkursie ocenie podlega nie tylko efektywność gospodarowania rozumiana poprzez uzyskiwane plony oraz wydajność, ale także oceniana jest dbałość o środowisko naturalne, dobrostan zwierząt, a także działalność na rzecz lokalnej społeczności.
- „*Innowacyjne rozwiązania w gospodarstwie młodego rolnika*” – konkurs organizowany przez WMODR, którego celem będzie promocja dobrych praktyk w zakresie rolnictwa i obszarów wiejskich oraz innowacyjnych technik i technologii, które mogą być wykorzystane w celu efektywniejszego zarządzania gospodarstwem rolnym. Konkurs ma być bodźcem dla producentów do wdrażania nowych rozwiązań w produkcji rolnej, dzielenia się swoimi pomysłami i doświadczeniami, jak również upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań wśród innych rolników.
- „*Laur Agobiznesu*” – zgłoszenie uczestników do wojewódzkiego konkursu organizowanego przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Celem konkursu będzie wyróżnienie funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego najbardziej aktywnych osób związanych zawodowo z rolnictwem, rybactwem, sektorem rolno-spożywczym, w tym przedsiębiorców/osób z otoczenia rolnictwa wyróżniających się doskonałą organizacją gospodarowania, stosowaniem nowoczesnych technologii przy zachowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego.

- „Najlepsze gospodarstwo ekologiczne – XVII edycja” – zgłoszenie uczestników do ogólnopolskiego konkursu organizowanego przez MRiRW z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie O/Radom. Celem konkursu będzie szerzenie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie najlepszych rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego. W konkursie uczestniczyć mogą gospodarstwa rolne posiadające aktualny certyfikat rolnictwa ekologiczne oraz gospodarstwa, które zakończyły okres konwersji.
- „Pszczelarz Roku” – zgłoszenie uczestników do konkursu, którego organizatorem jest Fundacja Akademia Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju. Celem konkursu będzie promowanie pszczelarstwa i promocja polskich miodów pszczelich oraz integrowanie środowiska hodowców pszczół i upowszechnianie wiedzy na temat znaczenia pszczelarstwa dla bioróżnorodności.
- **Pozostała działalność upowszechnieniowa:**

Krajowa Sieć Gospodarstw Demonstracyjnych

Krajowa Sieć Gospodarstw Demonstracyjnych swymi celami spełnia założenia Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), który staje się kluczowym czynnikiem warunkującym skuteczny i efektywny transfer wiedzy i innowacji do praktyki zarówno w rolnictwie, jak i we wszystkich obszarach działalności gospodarczej.

Przynależność do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych jest dla rolnika rodzajem rekomendacji, wskazaniem wysokiej jakości stosowanych przez niego metod gospodarowania. Współpraca z gospodarstwem odbywa się w sposób ciągły, a Ośrodek udziela wsparcia merytorycznego oraz prowadzi działania promocyjne i informacyjne w zakresie pokazów i demonstracji realizowanych w danym gospodarstwie.

W ramach Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonuje 14 podmiotów reprezentujących gospodarstwa indywidualne, podmioty instytucji naukowych oraz przedsiębiorstwa i spółki rolnicze. Profil gospodarstw w sieci jest zróżnicowany i obejmuje produkcję roślinną i zwierzęcą. W ramach działań WMODR planuje się wykorzystywanie potencjału gospodarstw demonstracyjnych ze szczególnym uwzględnieniem ich roli w skracaniu łańcuchów dostaw żywności.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.A., Z.1.B., Z.1.D., Z.1.H., Z.1.M., formy informacyjne w zad 2. w pozycjach Z.2.A., Z.2.B., Z.2.D., Z.2.H, Z.2.M.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		20 752
2.	Doradztwo grupowe	60	340
3.	Pokaz	80	
4.	Demonstracja	105	
5.	Konkurs	7	

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
8.	Pozostała działalność upowszechnieniowa	1	

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	8 554	28	160	8 714
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej				
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej				
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)				
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	8 849	16	88	8 937
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej				
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej				
Z.7.B.3.	Normy i wymogi warunkowości				
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych				
Z.7.B.5.	BHP				
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym				
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	1 677	4	28	1 705
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi				
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych				
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR				
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	457	0	0	457
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji				
Z.7.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego				

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności				
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP				
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	1 215	12	64	1 279
Z.7.M.1.	Zasady integrowanej produkcji				
Z.7.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin				
Z.7.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa				
Z.7.M.4.	Energetyka prosumencka				
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym				
Z.7.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami				
Z.7.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt				
Z.7.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa /*				

/* w tym temacie realizowane będą porady indywidualne z zakresu zaleceń zawartych w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku w liczbie 295.

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	17	95	1	0	0	0
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	13	90				
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	4	5	1			

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	52	0	5	0	0	1
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	52					1
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej			1			
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych			3			
Z.7.B.5.	BHP			1			
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	0	10	1	0	0	0
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi		10	1			
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	7	0	0	0	0	0
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	7					
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	4	0	0	0	0	0
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	3					
Z.7.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	1					

Zadanie 8.

Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

Podejmowane działania na rzecz ekologicznego zarządzania gospodarstwa rolnego służyć będą wdrażaniu praktyk związanych ze stosowaniem prawidłowego płodozmiannu doбором gatunków i odmian roślin oraz innych naturalnych metod utrzymywania lub podwyższania biologicznej aktywności gleby, a także gatunków i ras zwierząt, uwzględniając ich naturalną odporność na choroby i przystosowanie do warunków klimatyczno-lokalnych. Ponadto pracownicy WMODR będą upowszechniać wiedzę na temat dostępnych instrumentów finansowych z PS WPR 2023-2027 w zakresie wspieranie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w prawodawstwie unijnym i krajowym.

Praca doradcza w roku 2024 skupiona będzie w głównej mierze na udzielaniu porad indywidualnych m.in. z zakresu: unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego (zaplanowano do realizacji 483 porady), promocji produktów lokalnych i regionalnych (zaplanowano do realizacji 597 porad), działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego (zaplanowano do realizacji 359 porad). Łącznie zaplanowano 1 439 porad indywidualnych.

Doradztwo grupowe:

W ramach *Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego* funkcjonować będą 3 grupy tematyczne skupiające 16 odbiorców o nazwie *Grupa producentów produktów lokalnych i regionalnych*. W ramach każdej grupy zaplanowano do realizacji po 4 spotkania. Łącznie zostanie przeprowadzonych 12 spotkań dla 64 uczestników.

Pokazy:

➤ *Potrawy tradycyjne i regionalne – 19*

Celem pokazów będzie propagowanie tradycyjnego sposobu przyrządzania potraw na bazie lokalnych produktów i surowców. Pokazy skierowane będą do mieszkańców obszarów wiejskich, w tym kół gospodyń wiejskich, gospodarstw i stowarzyszeń agroturystycznych oraz lokalnych organizacji. Zdobyta podczas pokazów wiedza przyczyni się do uatrakcyjnienia oferty gospodarstw agroturystycznych, wzrostu ich konkurencyjności na rynku podmiotów oferujących wypoczynek na wsi.

Konkursy:

W 2024 roku WMODR planuje zorganizować dwa konkursy, których celem będzie promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego.

➤ *„Barstuki Warmii i Mazur – Szlakiem osobliwości naszego regionu”* – konkurs organizowany przez WMODR. Celem konkursu będzie promocja regionu Warmii i Mazur poprzez wyłonienie oryginalnych, innowacyjnych produktów i inicjatyw na Warmii i Mazurach, których autorami są rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich w kategorii: kosmetyki, żywność, sztuka.

➤ *„Konkurs na regionalną potrawę wigilijną”* – konkurs organizowany przez WMODR, nawiązujący do tematyki Świąt Bożego Narodzenia, skierowany do kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń i innych podmiotów działających na obszarach wiejskich. Celem konkursu będzie promocja produktów lokalnych i regionalnych przygotowanych w oparciu o lokalne składniki i receptury przekazywane z pokolenia na pokolenie, a także upowszechnianie wiedzy o regionalnych potrawach wigilijnych. Ponadto konkurs przyczyni się do pogłębienia więzi z regionem poprzez aktywizację i integrację lokalnych środowisk.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.F., Z.1.J., Z.1.N., formy informacyjne w zad 2. w pozycjach Z.2.F., Z.2.J., Z.2.N.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1 439
2.	Doradztwo grupowe	12	64
3.	Pokaz	19	
5.	Konkurs	2	

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	483	0	0	483
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie				
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody				
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	597	12	64	661
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych				
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona				
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny				
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	359	0	0	359
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi				
Z.8.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło				
Z.8.N.3.	Tradycje kulinarne				

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	19	0	2	0	0	0
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi			1			
Z.8.N.3.	Tradycje kulinarne	19		1			

Zadanie 9.

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku jest kluczowym elementem rozwoju obszarów wiejskich i zachęcania turystów do odwiedzania wsi. Wieś, ze względu na jej naturalne walory środowiskowe oraz zaplecze materialne i niematerialne gospodarstw rolnych, stanowi doskonałą przestrzeń do podejmowania i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.

Wielofunkcyjność obszarów wiejskich jest związana z rozwojem funkcji pozarolniczych, kreujących nowe miejsca pracy oraz alternatywne źródła dochodu dla ludności rolniczej. Jest ona ściśle powiązana z poprawą warunków życia i pracy rodzin żyjących na wsi oraz rozwojem różnych form przedsiębiorczości. Jednym z kierunków wielofunkcyjnego rozwoju, który nie jest związany bezpośrednio z rolnictwem, jest turystyka wiejska i agroturystyka. Działalności te wpływają na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich, a tym samym wzrost dochodów gospodarstw rolnych ich, a także są sposobem na aktywizację lokalnych społeczności, wzrost aktywności gospodarczej. Wykorzystanie potencjału turystycznego, edukacyjnego i opiekuńczego obszarów wiejskich z jednej strony przyczyni się do promocji wsi jako przestrzeni do życia i wypoczynku, zaś z drugiej do kształtowania pozytywnego wizerunku wsi i zawodu rolnika.

W 2024 roku WMODR będzie wspierał osoby prowadzące działalność agroturystyczną na obszarach wiejskich, a także promował wieś jako atrakcyjne miejsce do życia, rekreacji i wypoczynku. Jednym z istotnych kierunków będą szkolenia rolników w zakresie zakładania i prowadzenia gospodarstw agroturystycznych z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawnych oraz przedstawieniem dobrych praktyk na terenie regionu. Istotnym elementem popularyzacji wypoczynku na wsi będzie przeprowadzenie konkursu na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne.

Praca doradcza w roku 2024 skupiona będzie na udzielaniu porad indywidualnych w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – 884 porady, a także upowszechniania rozwoju

agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – 475 porad. Łącznie zaplanowano 1 359 porad indywidualnych.

Doradztwo grupowe:

W zadaniu *Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku* w kwestii rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich funkcjonować będzie 1 grupa tematyczna skupiająca 6 odbiorców o nazwie *Grupa małych gospodarstw rolnych*. W ramach grupy zorganizowane zostaną 4 spotkania dla 24 uczestników.

Pokazy:

- *„Dobre praktyki wykorzystania środków PROW 2014-2020”* – 5 Pokazy polegać będą na obejrzeniu w gospodarstwie rolnym dobrych przykładów inwestycji zrealizowanych w ramach wykorzystanych środków finansowych z poprzednich programów np. PROW 2014-2020. Oprócz prezentacji konkretnych inwestycji ich właściciele podzielą się również doświadczeniami zdobytymi w wykorzystaniu środków finansowych. Celem przeprowadzonych pokazów będzie zachęcenie rolników do ubiegania się o środki finansowe w ramach interwencji PS WPR 2023-2027.

Konkursy:

W 2024 roku WMODR planuje przygotowywać zgłoszenia uczestników do konkursu o charakterze ogólnokrajowym oraz zorganizować jeden konkurs. Celem organizowanych konkursów będzie upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

- *„Najlepsze gospodarstwo agroturystyczne”* – konkurs organizowany przez WMODR, którego celem jest wyłonienie najatrakcyjniejszych gospodarstw agroturystycznych z województwa warmińsko-mazurskiego, kreowanie przyjaznego wizerunku wsi oraz popularyzacja walorów krajoznawczych, kulturowych i tradycji naszego regionu. Konkurs przyczyni się do promocji gospodarstw agroturystycznych, które funkcjonują z zachowaniem elementów tradycji oraz będzie motywacją do podnoszenia standardu usług świadczonych w zakresie agroturystyki.
- *„Sposób na sukces”* – zgłoszenie uczestników do ogólnopolskiego konkursu organizowanego przez CDR w Brwinowie w 3 kategoriach: indywidualnej, rodzinnej oraz inicjatyw na rzecz rozwoju społeczności lokalnych. Celem konkursu będzie wyróżnianie i promowanie najciekawszych przedsięwzięć gospodarczych, które przyczyniają się do społecznego i regionalnego rozwoju obszarów wiejskich.

Olimpiada:

W 2024 roku WMODR planuje przeprowadzić 1 olimpiadę na szczeblu wojewódzkim, która poprzedzona będzie 19 olimpiadami powiatowymi.

- *Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie* – 19 olimpiad powiatowych, 1 olimpiada wojewódzka. Głównym celem Olimpiady jest upowszechnianie wiedzy i postępu rolniczego oraz idei ustawicznego kształcenia i doskonalenia się młodych rolników, wyróżnianie i popularyzowanie młodych rolników posiadających dużą wiedzę ekonomiczno-rolniczą i umiejętności gospodarowania w warunkach wolnego rynku, rozwijanie idei

współzawodnictwa i konkurencji, inicjowanie i wzmacnianie współpracy młodych rolników z instytucjami rolniczymi i otoczeniem rolniczym w zakresie niezbędnym dla poprawy bytu rodziny wiejskiej oraz propagowanie bezpiecznej pracy na wsi i ochrony środowiska naturalnego.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.E., Z.1.O., formy informacyjne w zad. 2 w pozycjach Z.2.E., Z.2.O.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1 359
2.	Doradztwo grupowe	4	24
3.	Pokaz	5	
5.	Konkurs	2	
6.	Olimpiada	20	

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	884	4	24	908
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej				
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej				
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi				
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich				
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	475	0	0	475
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy				
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne				
Z.9.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze				

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	5	0	1	20	0	0
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	5		1	20		
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	0	0	1	0	0	0
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy			1			

Zadanie 10.

Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Zachowaniu różnorodności biologicznej obszarów wiejskich, w tym liczebności awifauny, utrzymywaniu heterogeniczności krajobrazu musi towarzyszyć ekstensyfikacja rolnictwa. W związku z tym, istnieje potrzeba ustawicznej promocji praktyk rolniczych przyjaznych dla środowiska, respektujących zasady zrównoważonego rozwoju. Prowadzenie, w związku z tym, szerokiej kampanii informacyjnej na temat architektury środowiskowej i klimatycznej wdrażanej w ramach PS WPR 2023-2027 wpłynie znacząco na:

- redukcję emisji CO₂ i zwiększenie sekwestracji węgla a także promowanie zrównoważonej energii przyczyniając się do łagodzenia zmian klimatu;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju i efektywnego zarządzania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze, w tym poprzez ograniczenie uzależnienia od produktów chemicznych oraz zapobieganie zanieczyszczeniu wód azotanami ze źródeł rolniczych;
- zminimalizowanie procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazów.

Praca doradcza w roku 2024 skupiona będzie na udzielaniu porad indywidualnych w zakresie realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Największą grupę porad indywidualnych stanowią porady dotyczące zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywy azotanowej i ramowej dyrektywy wodnej – 952 porady; zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK) – 670 porad; ochrony bioróżnorodności, w tym NATURA 2000 – 81 porad.

Pokaz

- *Zasady ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego – 3*

Celem pokazów będzie przekazanie wiedzy i umiejętności z zakresu zasad i wymogów związanych z Programem działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu. Zdobyta wiedza przyczyni się do zwiększenia świadomości rolników i innych osób odpowiedzialnych za ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami. Pokazy polegać będą na poznaniu przyczyn i skutków zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego, poznaniu zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniem oraz nabyciu umiejętności związanych z ochroną wód przed zanieczyszczeniem azotanami. Pokazy te są ważnym elementem edukacji w zakresie ochrony środowiska.

Powyższe zadania przyczynią się do zwiększenia wiedzy oraz podniesienia świadomości w zakresie wpływu działalności rolniczej na środowisko oraz ograniczenie jej negatywnych skutków.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zadaniu 1 w pozycji Z.1.P, formy informacyjne w zadaniu 2 w pozycji Z.2.P.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1 703
3.	Pozostałe formy w obszarze ograniczenia azotu	3	45

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy – wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy		Łączna liczba odbiorców (3+5+7)
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.10.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	1 703	0	0	3	45	1 748
Z.10.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna /*	952			3	45	997
Z.10.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	670					670
Z.10.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	81					81

/* w tym temacie realizowane będą porady indywidualne z zakresu zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne w liczbie 501

Zadanie 11.

Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

Na podstawie zbieranych przez doradców informacji dotyczących cen środków produkcji, zostaną opracowane kalkulacje dotyczące opłacalności produkcji rolnej, które zostaną opublikowane w miesięczniku WMODR „*Bieżące Informacje*”, a także na stronie internetowej www.wmodr.pl. Planuje się wykonanie 20 kalkulacji wybranych technologii produkcji rolniczej.

W roku 2024 w zakresie rachunkowości w gospodarstwach rolnych zaplanowanych jest 1 068 porad, które będą obejmować: rachunkowość rolą – 453, rachunkowość podatkową – 425 oraz ubezpieczenia społeczne i majątkowe – 190.

W zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym planuje się udzielenie 991 porad indywidualnych, które będą obejmować: zarządzanie, organizację i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym – 733, wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej – 105, badanie koniunktury w rolnictwie – 33 oraz informację rynkową – 120.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.C., Z.1.I., formy informacyjne w zad 2. w pozycjach Z.2.C., Z.2.I.

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Analiza gospodarstwa		20
2.	Porada indywidualna		2 059

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Analiza gospodarstwa	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze analiz		Łączna liczba odbiorców (3+4+6+8)
				Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	0	1 068	0	0	0	0	1 068
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolą		453					453
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa		425					425
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe		190					190
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	20	991	0	0	0	0	1 011

Symbol	Tematyka	Analiza gospodarstwa	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze analiz		Łączna liczba odbiorców (3+4+6+8)
				Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.11.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym		733					733
Z.11.I.2.	Wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	20	105					125
Z.11.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie		33					33
Z.11.I.4.	Informacja rynkowa		120					120

Zadanie 12.

Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1 683 t.j.) przedstawiciele WMODR będą uczestniczyć w zespołach szacujących szkody oraz ustalających wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny oraz podczas polowań.

W związku z brakiem możliwości określenia planowanej liczby zgłoszeń potrzeby szacowania szkód łowieckich, zakłada się liczbę odbiorców takiego szacowania w wielkości 350. Ponadto planuje się udzielenie 189 informacji z zakresu szacowania i ustalania wielkości odszkodowania za szkody łowieckie. Informacje dotyczyć będą m.in.: procedury zgłoszenia szkody łowieckiej, jak wystąpić o odszkodowanie, jak się odwołać od decyzji komisji, do kogo skierować wniosek o oszacowanie szkody.

Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończone protokołem)	
2.	Informacja	

Zadanie 13.

Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

W 2024 roku WMODR planuje udzielić 2 informacje oraz 9 porad indywidualnych na temat oceny i akceptacji planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 33). o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Informacja	2
2.	Porada indywidualna	9

C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie w ramach zadań z zakresu doradztwa rolniczego wykonuje odpłatne usługi zawarte w cenniku WMODR. Wśród tych świadczeń najwyższą wartość stanowi działalność w zakresie wypełniania wniosków o płatności bezpośrednie, a także wniosków wraz z niezbędną dokumentacją dla interwencji w ramach PS WPR 2023-2027. Ośrodek świadczy również usługi odpłatnego badania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin. Planowana jest także organizacja szkoleń w zakresie stosowania środków ochrony roślin, a także targów ogrodniczych i rolniczych, które stanowią doskonałą okazję do wymiany doświadczeń oraz zapoznania się z nowinkami technologicznymi w dziedzinie rolnictwa.

Tab. 28. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

Lp.	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba
1	2	3	4
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	91
1.b.	Inne /jakie Rozliczenie podatku VAT	Liczba odbiorców	91
3.	Ocena użyteczności maszyn rolniczych Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy	Liczba atestacji/kalibracji	728
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	375
7.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	179
7.a.	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	101
7.b.	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	78
8.	Sporządzanie planów przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych	Liczba odbiorców	11

Tab. 29. Prowadzenie działalności wydawniczej

Lp.	Tytuły wydawnictw	Łączny nakład
1	2	3
1	-	-

Tab. 30. Działalność szkoleniowa niezwiązana z realizacją zadań nieodpłatnych

Lp.	Tytuły szkoleń/kursów	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	Szkolenie uzupełniające w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	105	2 103
2	Szkolenie podstawowe w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	11	223
3	Szkolenie uzupełniające w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	2	40
4	Szkolenie podstawowe w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	1	20
5	Szkolenie w zakresie integrowanej produkcji roślin - podstawowe	3	60
6	Szkolenie dla beneficjentów PROW na lata 2014-2020	7	35

Tab. 31. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
1	2	3
1	Płatności bezpośrednie i ONW - wniosek o pomoc	9 400
2	Korekta wniosku	125
3	Rejestr wypasu	518
4	Premia dla młodych rolników 2014-2020	12
	<i>wniosek o płatność II raty</i>	8
	<i>informacja o realizacji warunków w piątym roku od dnia wypłaty I raty pomocy</i>	4
5	Restrukturyzacja gospodarstw rolnych	23
	<i>wniosek o płatność II raty</i>	14
	<i>informacja o realizacji warunków w piątym roku od dnia wypłaty I raty pomocy</i>	9
6	Modernizacja gospodarstw rolnych w obszarze nawadniania	1
	<i>wniosek o płatność</i>	1
7	Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji	5
	<i>wniosek o płatność</i>	5
8	Modernizacja gospodarstw rolnych a, b, c, d	23

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
1	2	3
	<i>wniosek o płatność</i>	17
	<i>informacja po realizacji operacji</i>	6
9	Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych	2
	<i>wniosek o płatność</i>	2
10	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	152
	<i>wniosek kontynuacyjny RŚK + wniosek obszarowy</i>	151
	<i>rejestr RŚK</i>	1
11	Rolnictwo ekologiczne	107
	<i>wniosek kontynuacyjny RE + wniosek obszarowy</i>	106
	<i>pozostała dokumentacja RE</i>	1
12	Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne	337
	<i>wniosek kontynuacyjny RŚK + wniosek obszarowy</i>	327
	<i>zmiana planu RŚK</i>	5
	<i>zmiana wniosku RŚK</i>	5
13	Interwencja: Rolnictwo ekologiczne	163
	<i>wniosek kontynuacyjny RE + wniosek obszarowy</i>	160
	<i>zmiana planu RE</i>	3
14	Dobrostan zwierząt: Plan poprawy dobrostanu	52
	<i>plan poprawy dobrostanu</i>	51
	<i>zmiana do planu poprawy dobrostanu</i>	1
15	Interwencje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność:	20
	<i>wniosek o pomoc: Obszar A - inwestycje w produkcji zwierzęcej</i>	2
	<i>wniosek o pomoc: Obszar B - gospodarstwa prowadzące produkcję ekologiczną</i>	1
	<i>wniosek o pomoc: Obszar D - maszyny w produkcji roślinnej</i>	17
16	Premia dla młodych rolników PS WPR 2023-2027	109
	<i>wniosek o pomoc</i>	102
	<i>wniosek o płatność I raty pomocy</i>	7
17	Rozwój małych gospodarstw	115

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
1	2	3
	wniosek o pomoc	107
	wniosek o płatność I raty pomocy	8
18	Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej	2
	wniosek o pomoc	2
19	Interwencje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność	4
	wniosek o pomoc	4
20	Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu	8
	wniosek o pomoc	8
21	Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń	6
	wniosek o pomoc	6
22	Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF	3
	wniosek o pomoc	3
23	Biznesplan	1
24	Pomoc w prowadzeniu korespondencji urzędowej	157
25	Wniosek zgłoszeniowy do systemu rolnictwa ekologicznego	8
26	Wniosek o dopłaty do materiału siewnego	196

Tab. 32. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
1	2	3
1.	XIV Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”, 20-21.04.2024 r.	Oba te przedsięwzięcia o bogatej historii, promują rolnictwo i płody produkcji rolnej z regionu Warmii i Mazur. Są również doskonałą okazją do skorzystania z porad specjalistów i doradców rolnych, wymiany doświadczeń oraz zapoznania się z nowinkami technologicznymi w dziedzinie rolnictwa.
2.	agroWARMA 2024 Targi Warmii i Mazur 07-08.09.2024 r.	

Tab. 33. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Liczba form	liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	XIV Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach” 20-21.04.2024 r.	1	
2.	agroWARMA 2024 Targi Warmii i Mazur 07-08.09.2024 r.	1	

Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej.	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.
--	---

Pozostała działalność odpłatna:

- wynajem sal konferencyjnych z zapleczem audiowizualnym (zgodnie z zapotrzebowaniem);
- usługi poligraficzne i drukarskie;
- zamieszczenie reklam w miesięczniku „Bieżące Informacje” i na stronie internetowej www.w-modr.pl (zgodnie z zapotrzebowaniem);
- działalność wydawnicza (zgodnie z zapotrzebowaniem);
- wynajem sceny mobilnej;
- wynajem namiotów wystawienniczych;
- usługa transportowa – przewóz osób.

C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

W WMODR została utworzona Sieć na rzecz Innowacji w Rolnictwie i na Obszarach Wiejskich (SIR), w oparciu o założenia i cele wskazane w artykułach 35, 55 i 56 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i funkcjonuje na podstawie Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. W ramach KSOW, SIR realizuje dwa działania:

- Działanie 2 – Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich.
- Działanie 5 – Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”.

W ramach SIR w sposób ciągły w całym okresie programowania realizowane są następujące zadania:

1. Wyszukiwanie i aktywizowanie partnerów KSOW do współpracy w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim;
2. Identyfikacja potrzeb i problemów związanych z funkcjonowaniem SIR w województwie oraz przekazywanie ich do CDR;

3. Ułatwianie partnerom KSOW tworzenia sieci kontaktów w ramach SIR w województwie;
4. Gromadzenie i rozpowszechnianie wyników badań naukowych i prac rozwojowych;
5. Informacje na temat wdrażania nowych rozwiązań oraz dobrych praktyk w zakresie innowacji w województwie;
6. Przygotowanie, we współpracy z brokerami i partnerami KSOW działającymi w ramach SIR, propozycji działań do planu działania i operacji do dwuletnich planów operacyjnych w zakresie dotyczącym SIR w województwie oraz przekazywanie tych propozycji do CDR;
7. Informowanie o możliwości współpracy w ramach operacji realizowanych zgodnie z dwuletnimi planami operacyjnymi w zakresie dotyczącym SIR;
8. Zapewnienie udziału doradców w grupach operacyjnych Europejskiego Partnerstwa Innowacyjnego oraz stała współpraca z grupami operacyjnymi;
9. Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów, wyjazdów i wizyt, w szczególności dla grup operacyjnych z województwa i przedstawicieli jednostek regionalnych;
10. Gromadzenie przykładów operacji o wysokim potencjale innowacyjności i wymiana informacji w tym zakresie z CDR i jednostkami regionalnymi;
11. Przygotowywanie propozycji własnych operacji do dwuletnich planów operacyjnych w województwie w zakresie dotyczącym SIR i realizowanie tych operacji;
12. Ponadto działania SIR skupiają się na tworzeniu grup operacyjnych i składaniu wniosków o przyznanie pomocy w ramach Interwencji 13.5 - Współpraca Grup Operacyjnych EPI w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
13. Działania promocyjno-informacyjne KSOW + w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

W związku z zaplanowanymi operacjami własnymi SIR w roku 2024 roku przewiduje się realizację 4 operacji własnych. Formami realizacji operacji będą warsztaty stacjonarne i wyjazdowe dla młodych rolników, konferencje, spotkania polowe dla rolników, mieszkańców obszarów wiejskich, doradców rolniczych, przedstawicieli jednostek doradczych, naukowych i instytucji działających na rzecz rolnictwa. W ramach zadań brokerów innowacji kontynuowane będą prace nad tworzeniem nowych grup operacyjnych, które będą składały wnioski o przyznanie płatności w ramach działania „Współpraca” w ogłoszonych i prowadzonych naborach.

Tab. 34. Operacje własne planowane do realizacji w ramach SIR

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
1	VI Forum Innowacji „Bezpieczeństwo finansowe w erze nowoczesnych wyborów”	Celem operacji będzie stworzenie platformy, której celem będzie upowszechnianie informacji związanych z zarządzaniem finansami gospodarstwa rolnego oraz istotnymi instrumentami dla ekonomicznego rozwoju oraz bezpieczeństwa gospodarstwa. Uczestnicy operacji poznają nowoczesne możliwości długoterminowego zabezpieczenia zbytu swoich towarów, z zachowaniem stabilności cenowej, instrumenty marketingowe dające możliwości promocji, budowania marki, analizy rynku i strategii pozyskiwania nowych klientów. Przedmiotem operacji będzie dwudniowa konferencja.	1	50	luty 2024	70 000,00 zł
2	Warmińsko-Mazurskie Dni Pola	Operacja ma na celu budowę sieci powiązań między sferą nauki i biznesu, a rolnictwem oraz ułatwienie transferu wiedzy i innowacji do praktyki rolniczej. Poprzez Dni Pola będzie możliwość wymiany doświadczeń i rozwiązywania problemów technologicznych oraz upowszechnianie nowych metod technologii uprawy i propagowanie dobrych praktyk rolniczych w uprawie roślin. Przedmiotem operacji będzie 19 spotkań połowych dla 570 uczestników.	19	570	czerwiec-lipiec 2024	170 000,00 zł
3	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	Celem operacji będzie promowanie dobrych praktyk oraz innowacyjnych rozwiązań, w zakresie chowu i hodowli zwierząt gospodarskich utrzymywanych w województwie warmińsko-mazurskim, z uwzględnieniem ras objętych Programem Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt Gospodarskich. Dodatkowo celem operacji będzie upowszechnianie wiedzy w zakresie dobrostanu, a także umożliwianie sieciowania partnerstw poprzez wymianę dobrych praktyk i pogłębianie współpracy ze związkami hodowców zwierząt hodowlanych i hodowcami.	1	według statystyki liczba osób na wystawie = liczbie odwiedzających ok. 40 000 osób	wrzesień 2024	250 000,00 zł
4	Letnia Akademia Uprawowca	Celem operacji będzie transfer wiedzy i innowacji w oparciu o doskonalenie zawodowe młodych rolników ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań i zasad prowadzenia produkcyjnych gospodarstw rolnych. Dodatkowym celem operacji będzie stworzenie multilateralnej płaszczyzny opartej bezpośrednio na systemie AKIS, siecującej rolników, naukowców oraz producentów i dystrybutorów sprzętu rolniczego poprzez zapoznanie z dobrymi praktykami oraz zastosowanymi nowoczesnymi rozwiązaniami. Przedmiotem operacji będą trzy warsztaty stacjonarne i wyjazdowe dla młodych rolników.	3	25	II-III kwartał 2024	153 000,00 zł

Tab. 35. Zadania planowane w ramach SIR z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł operacji	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	VI Forum Innowacji „Bezpieczeństwo finansowe w erze nowoczesnych wyborów”	konferencja	1	50
2	Warmińsko-Mazurskie Dni Pola	spotkania polowe	19	570
3	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	wystawa	1	według statystyki liczba osób na wystawie = liczbie odwiedzających około 40 000
4	Letnia Akademia Uprawowca	warsztaty stacjonarne i wyjazdowe	3	25

C.4. Zadania finansowane z innych źródeł

Tab. 36. Projekty i zadania finansowane z innych źródeł

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2024 roku, w grudniu 2023 zostanie podpisany list intencyjny)	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych z pozyskanych do współpracy indywidualnych gospodarstw rolnych.	508	508	2024	996 619,80 zł	Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
2	Dostarczenie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2024 roku, w grudniu 2023 zostanie podpisany list intencyjny)	Opracowanie końcowe zestawu książek z danymi rachunkowymi dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych oraz dostarczenie tych danych w formie elektronicznej poprzez system komputerowy (System RDR), których zapisy prowadzone były w 2023 roku.	508	508	2024	624 840,00 zł	Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
3	Wsparcie korzystania z usług doradczych w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020 (edycja III)	Celem projektu będzie zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami.	2 888	722	2023-2025	4 820 620,72 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
4	Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1 - Kompleksowe programy doradcze realizowane w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (KPD1)	Celem projektu będzie upowszechnianie wiedzy i informacji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych poprzez realizację kompleksowych programów doradczych, co przyczyni się do realizacji celu przekrojowego XCO, polegającego na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania.	nabór ciągły – brak możliwości określenia ostatecznej liczby form	nabór ciągły – brak możliwości określenia ostatecznej liczby odbiorców	2024-2029	19 457 062,14 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
5	Transfer wiedzy i działalność informacyjna z zakresu Obowiązków rolnika w świetle ustawy Prawo wodne w ramach Poddziałania 1.1. „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach PROW 2014-2020	Celem projektu będzie upowszechnianie i ugruntowanie wiedzy w zakresie odtwarzania, ochrony i wzbogacania ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem ze szczególnym uwzględnieniem poprawy gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów.	30	600	2024	465 432,00 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
6	„Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach poddziałania 1.2 „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach PROW 2014-2020	Celem projektu będzie upowszechnienie wśród rolników dobrych praktyk lub innowacyjnych rozwiązań stosowanych w ekologicznym systemie produkcji żywności.	24	224	2024	695 000,00 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
7	„Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” objętego PROW na lata 2014-2020 w zakresie Nowoczesnych technologii chowu i hodowli bydła ras mięsnych	Celem projektu będzie upowszechnianie wśród rolników nowoczesnych technologii chowu i hodowli bydła ras mięsnych, w gospodarstwach pozostających pod kontrolą użytkowości mięsnej.	27	210	2023-2024	13 778 300,00 zł (na WMODR przypada 545 571,50 zł)	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
8	Wdrożenie innowacyjnych metod zarządzania kulturami mikroorganizmów na każdym etapie produkcji miodów pitnych	Celem projektu będzie upowszechnianie informacji o zwiększeniu konkurencyjności rzemieślniczych miodosytni poprzez wdrożenie innowacyjnych technologii, metod organizacji i produktu dzięki stworzeniu unikalnego System Detekcji Mikroorganizmów.	1	50	2024	50 000,00 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
9	Żywa ściółka w parze z zero tillage	Celem projektu będzie upowszechnianie informacji o nowej technologii zero tillage z żywą ściółką dla pszenicy ozimej i rzepaku ozimego. Operacja polegać będzie na bezpośrednim wysiewie pszenicy ozimej i rzepaku ozimego z nasionami wybranymi na żywą ściółkę, następnie wsiewie tych roślin w już istniejącą żywą ściółkę i utrzymanie okrywy gleby z żywej ściółki.	1	50	2024	25 000,00 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
10	Wykorzystanie unikalnej odmiany buraka białego i marchwi białej w celu rozwoju produkcji rolniczej i przetwórczej	Celem operacji będzie opracowanie innowacyjnych produktów warzywnych zachowujących korzystny skład substancji odżywczych z wykorzystaniem unikalnej odmiany buraka białego oraz marchwi białej przy jednoczesnym wprowadzeniu innowacyjnych technologii uprawy oraz metody organizacji produkcji.	działania informacyjno-promocyjne		2024	100 000,00 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
11	Doskonalenie zawodowe rolników – moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	Celem projektu będzie upowszechnianie wiedzy i informacji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych poprzez organizację i przeprowadzenie szkoleń podstawowych, co przyczynia się do realizacji celu przekrojowego XCO, polegającego na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania.	nabór ciągły – brak możliwości określenia ostatecznej liczby form	nabór ciągły – brak możliwości określenia ostatecznej liczby odbiorców	2023-2029	3 002 370,32 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
12	Horyzont Europa Climate Farm Demo	Celem projektu będzie upowszechnianie wśród rolników dobrych praktyk i rozwiązań w zakresie innowacyjnego rolnictwa klimatycznego, które prowadzą do zmiany klimatu pod względem emisji dwutlenku węgla w sektorze rolniczym.	160	1200	2022-2029	618 514,13 zł	Horyzont Europa

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
13	Aktualne problemy w ochronie zdrowia zwierząt gospodarskich	Celem projektu będzie realizacja konferencji w ramach „Programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników woj. warmińsko-mazurskiego na 2024 rok”	1	70	III kwartał 2024	15 000,00 zł	dotacja podmiotowa z budżetu woj. warmińsko-mazurskiego

Tab. 37. Zadania planowane w ramach projektów z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2024 roku, w grudniu 2023 zostanie podpisany list intencyjny)	zestaw książek	508	508
2	Dostarczenie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2024 roku, w grudniu 2023 zostanie podpisany list intencyjny)	zestaw książek – wersja elektroniczna system RDR	508	508
3	Wsparcie korzystania z usług doradczych w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020 (edycja III)	program doradczy	722	722
		usługa doradcza	2 166	
4	Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1- Kompleksowe programy doradcze realizowane w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (KPD1)	program doradczy	nabór ciągły – brak możliwości określenia ostatecznej liczby form	nabór ciągły – brak możliwości określenia ostatecznej liczby uczestników
		usługa doradcza		
5	Transfer wiedzy i działalność informacyjna z zakresu Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne w ramach Poddziałania 1.1. „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach PROW 2014-2020	liczba szkoleń	30	600
6	„Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach poddziałania 1.2 „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach PROW 2014-2020	demonstracja	7	-
		szkolenia wyjazdowe	14	74
		seminarium	3	150
7	„Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” objętego PROW na lata 2014-2020 w zakresie Nowoczesnych technologii chowu i hodowli bydła ras mięsnych	demonstracja	3	210
		wyjazd szkoleniowy	24	
8	Wdrożenie innowacyjnych metod zarządzania kulturami mikroorganizmów na każdym etapie produkcji miodów pitnych	konferencja	1	50
9	Żywa ściółka w parze z zero tillage	konferencja	1	50

Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
10	Wykorzystanie unikalnej odmiany buraka białego i marchwi białej w celu rozwoju produkcji rolniczej i przetwórczej	działania informacyjno-promocyjne		-
11	Doskonalenie zawodowe rolników – moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	szkolenia podstawowe	nabór ciągły – brak możliwości określenia ostatecznej liczby form	nabór ciągły – brak możliwości określenia ostatecznej liczby uczestników
12	Horyzont Europa Climate Farm Demo	demonstracja	40	1200
		wyjazdy szkoleniowe	120	
13	Aktualne problemy w ochronie zdrowia zwierząt gospodarskich	konferencja	1	70

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

WMODR współpracuje z organizacjami pozarządowymi, instytucjami rolniczymi, jednostkami doradztwa rolniczego oraz podmiotami, które wspomagają rozwój rolnictwa, jak również znacząco przyczyniają się do rozwoju obszarów wiejskich. Współpraca ma na celu przygotowanie i kompleksową realizację propozycji doradczych dla rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich, dzięki którym odbiorcy usług świadczonych przez WMODR będą mieli możliwość pozyskania wiedzy o nowych technologiach, jak również wiedzę organizacyjno-prawną niezbędną w produkcji rolniczej i okołorolniczej. Dodatkowo taka współpraca umożliwia systemowe informowanie o dostępnych działaniach oraz narzędziach do pozyskania środków finansowych do prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej. Doświadczenia z lat ubiegłych pokazują, że powiązanie działań kilku instytucji przynosi wymierny efekt w kreowaniu przestrzeni do wymiany informacji i fachowych doświadczeń. Planowana współpraca to przede wszystkim wsparcie merytoryczne w postaci lektoratów, doskonalenia kadry doradczej czy też organizowania imprez promocyjnych.

Tab. 38. Współpraca z instytucjami krajowymi i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> – upowszechnianie wiedzy o PS WPR 2023-2027, systemach wsparcia bezpośredniego (wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR, uczestnictwo w szkoleniach); – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
2	Krajowy Ośrodek Wsparcie Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> – upowszechnianie wiedzy o wsparciu rynkowym, promocji żywności regionalnej i ekologicznej, wybranych działaniach PS WPR 2023-2027 (wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR); – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
3	KRUS, ZUS	<ul style="list-style-type: none"> – upowszechnianie wiedzy o BHP w rolnictwie, ubezpieczeniach społecznych rolników (wsparcie merytoryczne jako lektoraty); – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
4	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
5	Izby rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich; – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
6	Regionalne zarządy gospodarki wodnej	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca w zakresie gospodarki wodnej w rolnictwie (wsparcie merytoryczne jako lektoraty); – współpraca w zakresie wspierania rozwoju Lokalnych Partnerstw na rzecz Wody (LPW).
7	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw; – wsparcie merytoryczne jako lektoraty.
8	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
9	Szkoły, szkoły wyższe, placówki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe PAN	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich (w tym: identyfikacja innowacji w rolnictwie, wsparcie merytoryczne jako lektoraty, doskonalenie kadry WMODR); – ankietyzacja gospodarstw rolnych – badanie sytuacji finansowej gospodarstw; – udział WMODR w systemie „Rachunkowości rolnej Polski FADN”; – udział WMODR w „Systemie Sygnalizacji Agrofagów”; – prowadzenie działalności upowszechnieniowej - demonstracje, szkolenia praktyczne; – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
10	Jednostki administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego	<ul style="list-style-type: none"> – wykonywanie przez WMODR zadań związanych z szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi; – współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich;

Lp.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> – współpraca w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców wsi, w tym udział osób bezrobotnych w formach szkoleniowych WMODR; – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw; – współpraca w zakresie doradztwa dotyczącego produkcji roślinnej; – wsparcie merytoryczne jako lektoraty podczas form upowszechnieniowych i szkoleniowych.
11	Związki zawodowe i społeczno-zawodowymi organizacje rolników	– współpraca w zakresie SIR.
12	Środkami masowego przekazu	<ul style="list-style-type: none"> – publikacje materiałów audio i pisanych z ważnymi informacjami dla rolników, informacjami o WMODR; – współpraca przy tworzeniu i publikacji cyklicznych form online (materiały informacyjne oraz szkoleniowe); – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
13	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca przy realizacji Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie; – uczestnictwo w pokazach - Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych.
14	CDR w Brwinowie	– współpraca przy organizacji szkoleń dla doradców.

Tab. 39. Współpraca ODR z instytucjami zagranicznymi

Lp.	Kraj	Rodzaj zagranicznej instytucji/podmiotu współpracującego (np. podmiot doradczy, uczelnia, instytut badawczy itd.)	Rodzaj współpracy (np. organizacja wydarzenia, realizacja projektu, udział w stowarzyszeniu międzynarodowym organizacja wizyty studyjnej itd.)	Przedmiot współpracy (krótki opis 2-3 zdaniowy na czym polega współpraca)	Czas trwania współpracy	Efekt współpracy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1	–	–	–	–	–	–	–

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Propagowanie osiągnięć rolników, instytucji, przedsiębiorców oraz podmiotów biorących udział w życiu społeczno-gospodarczym regionu to jedno z zadań WMODR. W 2024 roku promowanie osiągnięć i wyników produkcyjnych, hodowlanych oraz organizacyjnych odbywać się będzie podczas targów, wystaw, konkursów oraz olimpiad. Najważniejsze wydarzenia zaplanowane przez WMODR na 2024 zostały wyszczególnione w poniższej tabeli.

Tab. 40. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator
1	2	3	4	5
1	agroWARMA 2024 Targi Warmii i Mazur	07-08.09.2024	Gryźliny ul. Lotnicza 2A 11-015 Gryźliny	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn
2	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	07-08.09.2024	Gryźliny ul. Lotnicza 2A 11-015 Gryźliny	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn
3	XIV Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”	20-21.04.2024	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn
4	IV Warmińsko-Mazurskie Dni Pola	06-07.2024	gospodarstwa rolne na terenie woj. warmińsko- mazurskiego	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn
5	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie	05.06.2024	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn

F. Plan wydawniczy

Rolą działalności informacyjnej WMODR będzie generowanie, gromadzenie, przechowywanie, przekazywanie, udostępnianie oraz wykorzystywanie informacji w zakresie sposobów produkcji i konkurencyjności rolnictwa. W roku 2024 planuje się opracowanie oraz opublikowanie 24 tytułów ulotek, 18 tytułów broszur oraz 11 numerów miesięcznika pn. „*Bieżące Informacje*”. Broszury, ulotki oraz miesięcznik wydawane są także w wersji elektronicznej do bezpłatnego pobrania ze strony internetowej WMODR.

Tab. 41. Plan wydawniczy

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
1	2	3	4
1	45 lat pracy w doradztwie rolniczym	broszura	100
2	Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego – produkcja zwierzęca oraz uprawy paszowe	broszura	50
3	Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego – uprawy rolnicze	broszura	50
4	Dobre praktyki w gospodarstwach ekologicznych województwa warmińsko-mazurskiego – warzywa, rośliny jagodowe i zioła	broszura	50
5	Dostosowanie gospodarstwa do zasad warunkowości obowiązkiem rolnika	broszura	200
6	Doświadczenia, wnioski i zalecenia wynikające z wdrażania praktyk rolnictwa węglowego	broszura	200
7	Ekoschematy – praktyki do spełnienia	broszura	100
8	Koncepcja Smart Villages – szansa na rozwój	broszura	100
9	Krótkie łańcuchy dostaw żywności	broszura	100
10	Lista odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego	broszura	200
11	Obszary wiejskie zrównoważone energetycznie	broszura	150
12	Podsumowanie konkursu „Innowacyjne rozwiązania w gospodarstwie młodego rolnika”	broszura	200
13	Rola lidera w rozwoju obszarów wiejskich	broszura	100
14	Warunki sanitarno-higieniczne w produkcji żywności na małą skalę	broszura	100
15	Współczesne użytkowanie koni	broszura	100
16	Wybór biologicznych środków ochrony roślin	broszura	100

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
1	2	3	4
17	Wykorzystanie ziół w gospodarstwie domowym	broszura	200
18	Zagrody edukacyjne województwa warmińsko-mazurskiego	broszura	100
19	Agroekologia: gospodarstwa zrównoważone klimatycznie	ulotka	100
20	Charakterystyka odmian ziemniaka zalecanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim	ulotka	100
21	Content marketing w branży rolniczej	ulotka	200
22	Dobra kultura rolna a wymogi ochrony środowiska	ulotka	100
23	Doświadczenie pracy w ramach zespołów tematycznych	ulotka	100
24	Interwencje leśne i zadrzewieniowe PS WPR 2023-2027	ulotka	100
25	Jak bezpiecznie pracować z bydłem mlecznym?	ulotka	100
26	Jak zacząć chów i hodowlę bydła mięsnego?	ulotka	200
27	Jak założyć grupę operacyjną?	ulotka	100
28	Małe winnice – jak zacząć i odnieść sukces	ulotka	100
29	Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin, w tym metody ograniczenia strat składników pokarmowych	ulotka	100
30	Odmiany soi, które sprawdzą się na polach na Warmii i Mazurach	ulotka	100
31	Permakultura w rolnictwie	ulotka	100
32	Przykłady funkcjonowania grup operacyjnych w województwie warmińsko-mazurskim	ulotka	100
33	Rola makro i mikroelementów w żywieniu bydła mlecznego	ulotka	100
34	Rośliny bobowate – cenny element bioróżnorodności	ulotka	100

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
35	Strategia „zero waste marketing” w promocji branży rolniczej	ulotka	100
36	Upowszechnianie innowacji w rolnictwie	ulotka	100
37	Uprawa grochu	ulotka	100
38	Wpływ wdrażanych norm i wymogów warunkowości na wysokość płatności bezpośrednich	ulotka	200
39	Wydarzenia promujące innowacje w 2024 roku	ulotka	100
40	Zarządzanie wodą w gospodarstwie rolnym	ulotka	100
41	Znaczenie gleby dla bioróżnorodności	ulotka	100
42	Żywienie pastwiskowe bydła mięsnego	ulotka	200
43	„Bieżące Informacje”	miesięcznik	11 000

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Zasadniczym elementem każdej jednostki są zasoby ludzkie. Wykształcona, ściśle merytoryczna kadra, stale poszerzająca wiedzę oraz podnosząca umiejętności, stanowi istotną część jednostki. Proces doskonalenia zawodowego kadry realizowany będzie w sposób dwutorowy: przez WMODR – szkolenia wewnętrzne oraz przez CDR w Brwinowie, instytuty badawczo-rozwojowe i inne jednostki – szkolenia zewnętrzne.

W roku 2024 planuje się przeprowadzić 24 wewnętrznych spotkań doskonalących kadre. Odbiorcami spotkań będą pracownicy WMODR, z których każdy weźmie udział w formie doskonalącej więcej niż raz (448 uczestników). Ponadto pracownicy wezmą udział w szkoleniach zewnętrznych (również możliwość udziału jednej osoby więcej niż raz, plan – 1 483 uczestników).

Tematyka szkoleń wewnętrznych obejmować będzie następujące zakresy:

- systemy produkcji rolnej – 100 uczestników
- rozwój obszarów wiejskich – 100 uczestników
- rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne – 100 uczestników
- ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym – 100 uczestników
- metodyka i organizacja doradztwa rolniczego – 48 uczestników

Zakresy szkoleń zewnętrznych, organizowanych przez inne jednostki, zostały zaplanowane zgodnie z zapotrzebowaniem specjalizacyjnym pracodawcy. Tematyka szkoleń obejmować będzie następujące zakresy:

- systemy produkcji rolnej – 58 uczestników
- rozwój obszarów wiejskich – 872 uczestników
- rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne – 120 uczestników
- ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym – 101 uczestników
- metodyka i organizacja doradztwa rolniczego – 332 uczestników

Dodatkowo zostaną przeprowadzone 2 konkursy: „*Doradca Roku*” i „*Najlepszy Doradca Ekologiczny*”.

- Etap wojewódzki konkursu „*Doradca Roku*” – organizator CDR w Brwinowie O/Poznań
Celem konkursu będzie popularyzacja i promowanie osiągnięć doradców rolniczych, w tym innowacyjnych praktyk rolniczych, promowanie usług doradczych i podnoszenie jakości i efektywności usług doradczych. Konkurs skierowany będzie do doradców wpisanych na listę doradców rolniczych lub doradców rolnośrodowiskowych prowadzoną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, świadczących usługi dla rolników.
- Etap wojewódzki konkursu „*Najlepszy Doradca Ekologiczny*” – organizator CDR w Brwinowie O/Radom
Celem konkursu będzie promowanie osiągnięć pracy doradców zaangażowanych w rozwój rolnictwa ekologicznego, szczególnie w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań i popularyzacji przetwórstwa na poziomie gospodarstwa. Konkurs skierowany będzie do doradców wpisanych na listę doradców rolniczych lub doradców rolnośrodowiskowych prowadzoną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, świadczących usługi dla rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Tab. 42. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

0	Tematyka szkoleń	Planowana liczba uczestników
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
G.1.	Szkolenia wewnętrzne	448
G.1.1.	Systemy produkcji rolnej	100
G.1.2.	Rozwój obszarów wiejskich	100
G.1.3.	Rolnictwo ekologiczne i zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	100
G.1.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	100
G.1.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	48
G.2.	Szkolenia zewnętrzne	1 483
G.2.1.	Systemy produkcji rolnej	58
G.2.2.	Rozwój obszarów wiejskich	872
G.2.3.	Rolnictwo ekologiczne i zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	120
G.2.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	101
G.2.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	332

H. PODSUMOWANIE

Tab. 43. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r. z części C1

Lp.	Rodzaj działalności		Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie (w tym zdalne)	520	11 678
		Szkolenie wyjazdowe	80	1 287
		Konferencja (w tym zdalna)	23	1 540
		Razem	623	14 505
2	Działalność doradcza	Porada indywidualna		41 257
		Doradztwo grupowe	76	428
		Pozostała działalność doradcza	3	45
		Razem	79	41 730
3	Działalność informacyjna	Informacja		9 725
		Broszura	18	
		Ulotka	24	
		Info na www.	278	
		Art. w miesięczniku odr	246	
		Inne wydawnictwa	0	
		Stoisko informacyjno-promocyjne	92	
		Pozostała działalność informacyjna	3 738	
		Razem	4 396	9 725
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	104	
		Demonstracja	105	
		Konkurs	11	
		Olimpiada	20	
		Targi/wystawy	0	
		Pozostała działalność upowszechnieniowa	1	0
		Razem	241	0

Tab. 44. Zbiorcza informacja na temat płatnych usług na rzecz rolników planowanych do realizacji w 2024 r. z części C2

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Działalność szkoleniowa	129	2 481
2	Działalność doradcza	0	12 933
3	Działalność informacyjna	0	0
4	Działalność upowszechnieniowa	2	0

Tab. 45. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r. z części C3 i C4

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Działalność szkoleniowa	198	2 479
2	Działalność doradcza	3 904	1 738
3	Działalność informacyjna	0	0
4	Działalność upowszechnieniowa	70	570

Tab. 46. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r.

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Działalność szkoleniowa	950	19 465
2	Działalność doradcza	3 983	56 401
3	Działalność informacyjna	4 396	9 725
4	Działalność upowszechnieniowa	313	570

Konkluzje

Zadania do realizacji przez WMODR zostały zaplanowane w Programie Działalności na 2024 r. zgodnie z zapisami ustawy o jdr w części dotyczącej zadań wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego. Czynności doradcze uwzględnione w Programie Działalności są odpowiedzią na priorytety określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz uwzględniają obszary współpracy wskazane przez Samorząd Województwa.

Planowane działania określone zostały również na miarę posiadanych przez Ośrodek zasobów, zarówno kadrowych, finansowych, jak i majątkowych. W 2024 roku WMODR będzie kontynuował działalność upowszechnieniową, szkoleniową i doradczą, w celu zwiększenia dochodów gospodarstw rolnych oraz poprawy warunków życia na wsi. W ramach działalności promocyjnej Ośrodek planuje organizację konkursów, olimpiad oraz targów. Program uwzględnia również współpracę z instytucjami badawczymi, a także realizację projektów krajowych i międzynarodowych. Transfer tej wiedzy, przełoży się na rozwój i zwiększenie innowacji w rolnictwie województwa warmińsko-mazurskiego.

Ryzyka związane z realizacją programu działalności

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z elementów kontroli zarządczej funkcjonującej w WMODR. Każdego roku dokonuje się identyfikacji ryzyka, dogłębnej analizy oraz podejmuje się działania zmierzające do wyeliminowania ryzyka.

Realizacja zadań określonych w Programie na 2024 rok niesie ze sobą ryzyko wystąpienia zagrożeń które mogą stanowić przeszkodę w ich realizacji, tj.:

- fluktuacja kadry, tj. odchodzenie pracowników na emeryturę i długotrwały proces wdrożenia nowych pracowników i nabywania przez nich odpowiednich kwalifikacji i uprawnień;
- wystąpienie zewnętrznych, nieprzewidzianych potrzeb doradczych zgłaszanych, zarówno przez jednostkę nadzorującą, jak i klientów;
- sprzęt i informacja – włamania hackerskie, wprowadzenie złośliwego oprogramowania – zniszczenie, usunięcie, wyciek danych;
- działalność firm konkurencyjnych realizujących podobne cele
- możliwość popełniania błędów przez doradców w świadczeniu odpłatnych usług, lub awaria aplikacji e-Wniosek Plus.

I. Załącznik elektroniczny